PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (pirmoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. kovo 15 d.*

Byloje T-29/02

Global Electronic Finance Management (GEF) SA, įsteigta Briuselyje (Belgija), atstovaujama advokačių E. Storme ir A. Gobien,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą R. Lyal ir C. Giolito, padedamų advokato J. Stuyck, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl, viena vertus, pagal arbitražinę išlygą EB 238 straipsnio prasme pateikto reikalavimo priteisti iš Komisijos 40 693 EUR ir išduoti 273 516 EUR vertės kredito notą ir, kita vertus, Komisijos priešieškinio ieškovei atlyginti 273 516 EUR sumą

* Proceso kalba: anglų.

kartu su 7 % metinės normos delspinigiais, pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. rugsėjo 1 dienos,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas B. Vesterdorf, teisėjai M. Jaeger, P. Mengozzi, E. Martins Ribeiro ir F. Dehousse,

posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. kovo 30 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčijama sutartis

1 1997 m. rugpjūčio 21 d. Europos bendrija, atstovaujama Komisijos, pasirašė su ieškove – įmone *Global Electronic Finance Management SA* (toliau – GEF), atstovaujama jos generalinio direktoriaus ir įgalioto administratoriaus Goldfinger,

sutartį „Esprit Network of Excellence Working Group – 26069 – Financial Issues Working Group Support (FKDG)" (toliau – sutartis).

2 Sutartis sudaryta pagal 1994 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimą 94/802/EB, kuriuo nustatoma specifinė tyrimų, technologinio vystymo ir viešo rodymo programa informacinių technologijų srityje (1994–1998) (OL L 334, p. 24).

3 Sprendimo 94/802 III priede nustatyta, kad programa bus įgyvendinama netiesioginiais veiksmais Bendrijai suteikiant savo finansinę paramą tyrimų ir technologijų vystymo (TTV) veikloms, įskaitant trečiųjų asmenų arba Jungtinio tyrimų centro (JTC) institutų kartu su trečiaisiais asmenimis atliktą viešą rodymą.

4 1994 m. lapkričio 21 d. Tarybos sprendimo 94/763/EB dėl įmonių, tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo Europos bendrijos tyrimų, technologijų vystymo ir viešo rodymo veiklose (OL L 306, p. 8) 6 straipsnyje nustatyta, kad dėl atrinktų TTV veiklų pasiūlymų Bendrija ir atitinkamos veiklos dalyviai sudaro sutartis, kur visų pirma nustatomos su veikla susijusios administracinės, finansinės ir techninės priežiūros nuostatos.

5 Pagal sutartį konsultacinė įmonė GEF, kuri specializuojasi elektroninių finansinių operacijų srityje, turėjo teikti pagalbą ir administruoti įvairias Finansinių klausimų darbo grupės (*angl. Financial Issues Working Group*, toliau – FIWG) užduotis ir veiklas. Pagal sutarties 1 straipsnio 1 dalį jai priskirtas projektas buvo apibrėžtas

sutarties I priede „Techninis priedas“ (toliau – techninis priedas). Pagal techninį priedą FIWG buvo sudaryta iš įvairių sektorių atstovų ir turėjo skatinti mokėjimų sistemų bei novatoriškų operacijų įrangos vystymą ir įdiegimą, kad būtų sėkmingai užtikrintas elektroninės prekybos augimas ir elektroninės finansinės operacijos Europos Sąjungoje.

6 Pagal sutarties 2 straipsnio 1 dalį projektas turėjo būti pradėtas 1997 m. liepos 4 d. ir trukti 24 mėnesius. Sutarties finansinės nuostatos nustatytos 3–5 straipsniuose ir jos II priedo „General Conditions“ (toliau – bendrosios sąlygos) 12–17 straipsniuose.

7 Prie ieškinio pridėtos techninio priedo redakcijos 7 punkte (p. 14 ir 15) nurodytos penkios lentelės. Keturių pridėtų lentelių pavadinimai yra tokie: „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)“, „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)“, „Table 3. Unit Costs Assumptions (in ECU) “, „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)“, o penktoji yra susijusi su išlaidų paskirstymu pagal išteklių kategorijas. Šiose lentelėse nurodyti įvairūs išlaidų vertinimai ir išteklių, būtinų projektui įgyvendinti, reikalavimai.

8 Techninio priedo, pateikto kaip GEF atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus 3 priedas, redakcijos 3.7 punkte nurodytos keturios lentelės: „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)“, „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)“, „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)“, „Table 5. Cost estimates per resource category (in ECU)“. Šie du techniniai priedai skiriasi tuo, kad antrajame pateikiami nauji puslapiai (p. 1, 3–16 ir 25), be to, skiriasi skyrių numeracija, 3.7 punkte įtraukta 5 lentelė, panaikinta 3 lentelė, o 2 ir 4 lentelėse skiriasi skaičiai.

9 Sutarties 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Komisija 100 % padengs projekto atlygintinas išlaidas, bet ne daugiau kaip 440 000 ekiu. Pagal sutarties 3 straipsnio 1 dalį ši suma sudaro numatytas šio projekto bendrąsias išlaidas.

10 Pagal sutarties 4 straipsnį:

„Komisija išmoka savo įnašą projektui ekiu tokia tvarka:

— 165 000 ekiu (šimtas šešiasdešimt penki tūkstančiai ekiu) avansą per du mėnesius nuo paskutinio susitariančiųjų šalių pasirašymo,

— dalinius mokėjimus, iš kurių kiekvienas atliekamas per du mėnesius nuo periodinių darbų pažangos ataskaitų ir atitinkamų išlaidų būklės patvirtinimo. Avansas ir daliniai mokėjimai kartu neviršija 396 000 ekiu maksimalaus Komisijos įnašo į projektą,

— bendrojo privalomojo įnašo likutis (44 000 ekiu (keturiasdešimt keturi tūkstančiai ekiu)) per du mėnesius nuo paskutinės ataskaitos, dokumento arba kitos pagal projektą vykdytinos paslaugos, numatytos (techniniame) priede ir paskutinio laikotarpio, nurodyto 5 straipsnio 2 dalyje, išlaidų sąmatoje, patvirtinimo."

11 Sutarties 5 straipsnyje nustatyta, kad susitariančioji šalis turi pateikti tris pasirašytas išlaidų sąmatas kas šešis mėnesius nuo projekto pradžios datos, o paskutinio laikotarpio išlaidų ataskaita turi būti pateikta ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo paskutinės ataskaitos, dokumento arba kitos pagal projektą vykdytinos paslaugos patvirtinimo; po šio patvirtinimo negali būti apmokamos jokios išlaidos.

12 Sutarties 6 straipsnio antrojoje pastraipoje nustatyta, kad periodinės pažangos ataskaitos turi būti pateiktos kas šešis mėnesius nuo projekto pradžios datos.

13 Bendrųjų sąlygų 9 straipsnyje, be kita ko, nustatyti susitariančios šalies periodinių pažangos ataskaitų ir galutinės ataskaitos pateikimo būdai.

14 Pagal bendrųjų sąlygų 12 straipsnio 1 dalį „atlygintinos išlaidos yra šių sąlygų 13 straipsnyje apibrėžtos realios išlaidos, kurios yra būtinos įgyvendinant projektą, gali būti įrodytos ir buvo patirtos per projekto laikotarpį, nustatytą sutarties 2 straipsnio 1 dalyje <...>".

15 Pagal bendrųjų sąlygų 12 straipsnio 2 dalį „numatytos darbo išlaidos pagal kategorijas yra orientacinės. Nariai gali perkelti numatytą biudžetą iš vienos kategorijos į kitą, jeigu iš esmės nekeičiamas projekto tikslas".

16 Bendrųjų sąlygų 13 straipsnyje nustatytos konkrečios nuostatos dėl išlaidų, susijusių su „personalu" (13 straipsnio 1 dalis), ir su dalimis „tinklo išlaidos" (13 straipsnio

2 dalis), „kitos išlaidos“ (13 straipsnio 3 dalis), „specifinės žymios išlaidos“ (13 straipsnio 4 dalis) ir „bendrosios išlaidos“ (13 straipsnio 5 dalis).

17 Pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą:

„Bendras deklaruotų personalo darbo valandų skaičius turi būti įregistruotas ir patvirtintas. Šis reikalavimas bent minimaliai bus patenkintas projekto vadovui arba susitariančiosios bendrovės tinkamai įgaliotam valdymo grandies darbuotojui bent kartą per mėnesį įregistruojant patvirtintą darbo laiką.“

18 Bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 3 dalyje, be kita ko, yra nustatyta:

„Gali būti deklaruotos, jeigu jos yra susijusios su projekto vykdymu, šios susitariančios šalies patirtos kitos išlaidos:

— išlaidos, susijusios su paslaugomis ir išorinėmis techninėmis instaliacijomis (jei Komisija yra iš anksto joms pritarusi),

— <...>

— leidiniai, įskaitant aplinkraščius, skirti informacijai apie atliktą darbą įgyvendinant projektą išplatinti.“

19 Remiantis bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 4 dalimi susitariančiosios šalies patirtos „specifinės žymios išlaidos“ gali būti deklaruotos, jeigu Komisija iš anksto davė savo raštišką sutikimą (šis sutikimas laikomas gautu, jeigu sutarties (techniniame) priede buvo numatyta išlaidų dalis arba jeigu Komisija nepateikia jokio prieštaravimo per du mėnesius po raštiško prašymo gavimo)“.

20 Bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta:

„Maksimali 20 % atlygintinų personalo išlaidų, nurodytų 13.1 straipsnyje, <...> suma, gali būti deklaruota kaip bendrosios išlaidos atsižvelgiant į pagal projektą atliktą darbą, įskaitant išlaidas, susijusias su netechniniu administracijos ir sekretoriato personalu, telefono ryšiais, šildymu, apšvietimu, elektra, pašto paslaugomis, elektroniniu paštu, kanceliarinėmis prekėmis ir t. t. Bendrosios išlaidos, kurios gali būti tiesiogiai priskirtos pagal 13.1–13.4 straipsnius <...>, taip pat išlaidos, kurios buvo susigrąžintos iš trečiųjų asmenų, negali būti deklaruotos kaip bendrosios išlaidos.“

21 Bendrųjų sąlygų 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Susitarianti šalis, vadovaudamasi valstybės, kur ji yra įsisteigusi, taisyklėmis ir joje naudojama įprastine apskaita, vykdo tinkamą apskaitą ir reikalingą dokumentaciją, kad būtų galima pagrįsti ir pateisinti priskirtas išlaidas ir valandas. Šie dokumentai turi būti prieinami audito metu.“

22 Bendrųjų sąlygų 16 straipsnio 2 ir 3 dalyse sakoma:

„16.2 Laikantis šio priedo 17 straipsnio (Auditas), visi mokėjimai laikomi avansiniais, kol bus patvirtintos kitos užduotys, vykdomos pagal projektą, arba, jeigu tai nepadaryta, kol bus patvirtinta galutinė ataskaita.

16.3 Kai visas pagal projektą numatytas sumokėti finansinis įnašas, įskaitant bet kurio audito rezultatą, yra mažesnis nei pagal projektą įvykdyti mokėjimai, susitariančios šalys nedelsdamos atlygina Komisijai skirtumą ekiu."

23 Bendrųjų sąlygų 17 straipsnio 1 dalis nustato, kad „Komisija arba jos įgalioti asmenys gali vykdyti auditus dvejus metus po paskutinio mokėjimo, kurį turi atlikti Komisija, datos arba sutarties pasibaigimo <...> ".

24 Pagaliau pagal sutarties 10 straipsnį jai taikoma Belgijos teisė ir pagal bendrųjų sąlygų 7 straipsnį su ja susiję ginčai išimtinai patenka į Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo kompetenciją, o jeigu paduodamas apeliacinis skundas – į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo kompetenciją.

Ginčo aplinkybės

25 1997 m. rugsėjo 12 d. Komisija pagal sutarties 4 straipsnį GEF sumokėjo 165 000 ekiu avansą.

26 Vėliau GEF pateikė Komisijai keturias periodines pažangos ataskaitas ir keturias išlaidų sąmatas už atitinkamus keturis laikotarpius, einančius nuo 1997 m. liepos 4 d. (projekto pradžios data) iki 1999 m. liepos 3 d. (projekto pabaigos data).

27 Prieš pateikiant ketvirtą išlaidų sąmatą, susijusią su sutarties ketvirtuoju laikotarpiu, trunkančiu nuo 1999 m. sausio 4 d. iki 1999 m. liepos 3 d. (toliau – ketvirtasis laikotarpis), 1999 m. birželio 18 d. ir 21 d. Komisija įvykdė finansinį auditą pagal tris ankstesnius laikotarpius, einančius nuo 1997 m. liepos 4 d. iki 1999 m. sausio 3 d.

A — *pirmoji 1997 m. liepos 4 d.–1997 m. sausio 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata*

28 1998 m. kovo 3 d. GEF išsiuntė Komisijai savo pirmąją sutarties 1997 m. liepos 4 d.–1997 m. sausio 3 d. laikotarpio išlaidų sąmatą (toliau – pirmasis laikotarpis), kurios bendra suma yra 111 193 ekiu, iš jų 25 249 ekiu – bendrosios išlaidos.

29 1998 m. kovo 19 d. laišku *Payment request submission for period 4-Jul-97 to 3-Jan-98* (toliau – pirmojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laiškas) Komisija nusprendė sumokėti dalį GEF deklaruotų išlaidų neviršydama 101 432 ekiu ir pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 5 dalį atsisakydama padengti dalį bendrųjų išlaidų, kurios viršija 20 % atlygintinų personalo išlaidų. Todėl pagal šią dalį ji GEF sumokėjo 15 488 ekiu dydžio sumą vietoje reikalaujamos 25 249 ekiu dydžio sumos.

30 Šiame laiške Komisija nurodė, kad „deklaruotos išlaidos (su mūsų pataisymais) (buvo) patikrintos ir pripažintos atitinkančiomis periodinę pažangos ataskaitą bei sutartį (žr. II priedo D dalį), paliekant teisę patikrinti ir patikslinti po naujo apskaičiavimo ir audito bei darbo tarifinių atlygių patvirtinimo".

B — *antroji 1998 m. sausio 4 d.–1998 m. liepos 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata*

31 1998 m. spalio 6 d. GEF pateikė savo 1998 m. sausio 4 d.–1998 m. liepos 3 d. sutarties laikotarpio išlaidų sąmatą (toliau – antras laikotarpis). Bendra šio laikotarpio GEF deklaruotų išlaidų suma buvo 107 017 ekiu, iš kurios 3 818 ekiu teko daliai „kitos išlaidos".

32 1998 m. gruodžio 14 d. laišku *Payment request submission for period 4-Jan-98 to 3-Jul-98* (toliau – antrojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laiškas) Komisija nusprendė sumokėti dalį GEF deklaruotų išlaidų neviršydama 103 228 ekiu dydžio sumos ir atsisakydama padengti 3 818 ekiu dydžio sumą, kuri teko daliai „kitos išlaidos", remdamasi tuo, kad šios išlaidos jau buvo įtrauktos į „bendrąsias išlaidas". Šiame laiške pateikiama tokia pati frazė kaip ir šio sprendimo 30 punkte.

C — *trečioji 1998 m. liepos 4 d.–1999 m. sausio 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata*

33 1999 m. birželio 3 d. GEF pateikė Komisijai savo trečiąją 1998 m. liepos 4 d.–1999 m. sausio 3 d. sutarties laikotarpio (toliau – trečiasis laikotarpis) 104 098 EUR dydžio

išlaidų sąmatą; šios išlaidos išreikštos eurais pagal 1997 m. birželio 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1103/97 dėl tam tikrų nuostatų, susijusių su euro įvedimu (OL L 162, p. 1), nustatantį, kad nuo 1999 m. sausio 1 d. euro pakeis ekiu santykiu 1 ekiu = 1 eurui.

34 1999 m. liepos 27 d. laišku *Payment request submission for period 4-Jul-98 to 3-Jan-99* (toliau – trečiojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laiškas) Komisija patvirtino GEF deklaruotą 96 214 EUR išlaidų sumą, atsisakydama apmokėti 7 884 EUR dydžio sumą, kuri atitinka visą dalį „kitos išlaidos", remdamasi tuo, kad šios išlaidos jau buvo įtrauktos į „bendrąsias išlaidas".

35 Tame pačiame laiške Komisija, siekdama laikytis sutarties 4 straipsnyje nustatytos aukščiausios 396 000 EUR ribos (GEF iš anksto buvo sumokėta 165 000 EUR dydžio suma + 101 432 EUR dydžio suma už pirmąjį laikotarpį + 103 228 EUR dydžio suma už antrąjį laikotarpį = 369 660 EUR), nusprendė sumokėti mažesnę dalį sumos nei jos patvirtintos išlaidos, t. y. 26 340 EUR vietoje 96 214 EUR (396 000 EUR – 369 660 EUR = 26 340 EUR). Be to, šiame laiške pateikiama tokia pati frazė kaip ir šio sprendimo 30 punkte.

D — *finansinis auditas*

36 1999 m. birželio 18 ir 21 d. Komisija atliko trijų pirmųjų sutarties laikotarpių finansinį auditą.

37 1999 m. liepos 9 d. laišku Komisija paprašė GEF jai pateikti papildomą informaciją, susijusią su projekto vadovo Goldfinger atlyginimu. 1999 m. liepos 30 d. laišku GEF išsiuntė Komisijai dokumentus ir paaiškinimus, susijusius su Goldfinger atlyginimu, taip pat su tam tikrais mokestiniais bei socialinės apsaugos aspektais.

38 1999 m. spalio 12 d. laišku Komisija išsiuntė GEF projekto 1999 m. rugsėjo 21 d. galutinę techninio įvertinimo ataskaitą.

39 1999 m. gruodžio 21 d. laišku Komisija išsiuntė GEF finansinio audito ataskaitos projektą. Šiame ataskaitos projekte Komisija padarė išvadą, kad GEF reikalavo per didelės sumos, iš viso 228 713 EUR, o tai sudaro 245 % visų patvirtintų išlaidų bendrą sumą (93 334 EUR).

40 2000 m. sausio 31 d. faksu GEF informavo Komisiją, kad nesutinka su audito ataskaitos projekto turiniu, pateikė savo prieštaravimus ir pridėjo Jodeph Pirenne, savo mokesčių patarėjo ir apskaitos eksperto, atliktą analizę (toliau – 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiškas).

41 2000 m. kovo 20 d. laišku Komisija atmetė GEF prieštaravimus ir pasiūlė atlikti specifinį techninį įvertinimą (toliau – antrasis techninis įvertinimas), kad būtų nustatytas tikslus valandų, kurios galėtų būti pagrįstai priskirtos kiekvienai pagal techninį priedą įvykdytai užduočiai, skaičius. Šis antrasis techninis įvertinimas buvo

atliktas 2000 m. gegužės 24 dieną. Atsakant į GEF 2000 m. spalio 18 d. prašymą, 2000 m. spalio 27 d. jai buvo išsiųsta šios įvertinimo ataskaitos kopija.

42 2000 m. liepos 18 d. laišku Komisija GEF išsiuntė 2000 m. liepos 18 d. galutinę audito ataskaitą. Šioje ataskaitoje Komisija padarė išvadą, kad audituojamu laikotarpiu – nuo 1997 m. liepos 4 d. iki 1999 m. sausio 4 d. – GEF reikalavo per didelės 253 823 EUR dydžio sumos, atitinkančios 372 % patvirtintų išlaidų (68 224 EUR) bendrą sumą.

43 2000 m. birželio 28 d. galutinėje audito ataskaitoje auditorių pateikta išvada buvo, be kita ko, pagrįsta ypač šiais teiginiais:

„(GEF) neregistruoja savo personalo darbo laiko. Ši praktika prieštarauja sutarties (bendrųjų sąlygų) 13.1.2 straipsniui.

P. Goldfinger sutiko, kad GEF iš tikrųjų neturėjo jokių darbo laiko apskaitos žiniaraščių. Audito metu Goldfinger įvertino darbo valandas remdamasis firmos darbotvarke ir darbo sutartimis. Mes konstatavome, kad šioje firmos darbotvarkėje nebuvo jokių duomenų apie darbo valandas. Todėl negalėjome patvirtinti EB projektui priskirtų valandų. Be to, Goldfinger sudaryti darbo laiko apskaitos žiniaraščiai buvo netikslūs dėl šių priežasčių: projektas buvo pradėtas 1997 m. liepos 4 d., o ne 1997 m. liepos 1 d., o informacijos specialisto deklaruotos 202 valandos 1997 m. liepos mėn. ir 1997 m. spalio mėn. nurodytos netiksliai, nes šis asmuo pradėjo dirbti GEF tik nuo 1997 m. lapkričio 3 dienos.

Balansuose pateikta apyvartos ir personalo išlaidų santykio analizė, lyginant su tuo, ko buvo reikalaujama pagal išlaidų sąmatas, rodo (sumos nurodytos BEF):

	1996/1997	1997/1998
Goldfinger užmokestis	2 791 211	4 119 153
Darbuotojų užmokesčiai	2 711 775	4 599 788
Balanse nurodytos bendros personalo išlaidos	5 502 986	8 718 941
Reikalaujamos personalo išlaidos pagal EEB projektą (pirmieji du laikotarpiai)	0	6 428 877
Personalo išlaidos ne EB projektams	*5 502 986*	*2 290 064*
Balansuose nurodyta apyvarta	13 208 003	15 556 779
Išskaitant: EB projektas (pagal kliento sąskaitas)	6 656 100	9 397 877
Ne EB projektų apyvarta	*6 551 903*	*6 158 902*

Akivaizdu, kad apskaičiuojant mokesčius 1996–1997 mokestiniais metais 6,5 mln. (Belgijos frankų) (BEF) apyvarta buvo pasiekta patiriant 5,5 mln. BEF (santykis 1,19) personalo sąnaudų. 1997–1998 mokestiniais metais buvo pasiekta praktiškai ta pati apyvarta (6,2 mln. BEF) patiriant 2,3 mln. BEF (santykis 2,69) personalo sąnaudų. Tai rodo, kad personalo išlaidos, už kurias Komisijai buvo pateiktos sąskaitos, yra gerokai pervertintos.

Techninio priedo 3.7 punkte projektui numatytas dienų žmogui skaičius yra 447 dienos arba 3 576 valandos. Tai sudaro vidutiniškai 894 valandas per savaitę.

Mes konstatavome, kad bendras reikalaujamų valandų skaičius pirmiesiems dviem pusmečiams buvo atitinkamai 2 827 ir 2 878 valandos arba 300 % daugiau nei buvo numatyta.

Kadangi nebuvo darbo laiko apskaitos žiniaraščių, mes negalėjome įvertinti valandų skaičiaus, kuris galėtų būti priskirtas EB projektui. Audito ataskaitos projekte patvirtintų valandų skaičius buvo pagrįstas numatytu valandų skaičiumi, nes 1999 m. rugsėjo 21 d. galutinėje techninio įvertinimo ataskaitoje taip pat nebuvo pateikta informacija apie darbo valandas <...>.

Taigi buvo nuspręsta ir sutarta su GEF, kad reikia atlikti naują techninį įvertinimą, siekiant nustatyti tikslų valandų, kurios galėtų būti pagrįstai priskirtos kiekvienai pagal sutarties techninį priedą įvykdytai užduočiai, skaičių.

Antrasis techninis vertinimas buvo atliktas 2000 m. gegužės 24 dieną. Jo metu buvo nustatyta, kad per visą sutarties laikotarpį (1997 m. liepos 4 d.–1999 m. liepos 4 d.) galėjo būti patvirtintos 303 dienos žmogui arba 2 420 valandos.

Remdamiesi šio antrojo techninio įvertinimo rezultatais mes apskaičiavome personalo išlaidas, kurios galėtų būti patvirtintos audituojam laikotarpiam, t. y. 1997 m. liepos 4 d.–1999 m. sausio 4 dienai. Šie skaičiavimai pagrįsti bendru valandų skaičiumi, patvirtintu antrajame techniniame įvertinime (2 420 valandos), visam sutarties laikotarpiui, padalytam iš 4, kad būtų gautas valandų žmogui skaičius per pusmetį (605 valandos).

Nors mes pripažįstame, kad patvirtinto bendro dienų (žmonių) skaičiaus padalijimas pagal pusmetį gali neatitikti kiekvieną pusmetį realiai atlikto darbo, manome, jog šis metodas yra tinkamas. Be to, audito metu buvo nustatyta, kad valandinės skirtingų pusmečių personalo išlaidos viena nuo kitos smarkiai nesiskiria.

<...>."

44 2000 m. lapkričio 14 d. laišku GEF perdavė Komisijai Goldfinger sudarytų darbo laiko apskaitos žiniaraščių kopiją, taip pat dokumentus, kuriais siekiama įrodyti, kad, atvirkščiai nei buvo konstatuota auditorių galutinėje finansinėje ataskaitoje, GEF turėjo savo personalo nariams užvestus darbo laiko apskaitos žiniaraščius.

45 2000 m. lapkričio 22 d. laišku Komisija patvirtino, kad gavo šiuos dokumentus ir informavo GEF apie su auditu susijusios bylos perdavimą De Graef, kuriai ateityje turėjo būti adresuojama visa korespondencija.

46 2000 m. gruodžio 14 d. laišku Nr. 502667, susijusiu su trečiuoju laikotarpiu, Komisija išsiuntė GEF patvirtintų išlaidų už pirmuosius tris sutarties laikotarpius redakciją, peržiūrėtą atsižvelgiant į galutinę audito ataskaitą, tai pat į konsoliduotą, atsižvelgiant į šį peržiūrėjimą, išlaidų sąmatą, iš kurių matyti, kad už šiuos laikotarpius Komisija GEF permokėjo 208 602 EUR.

47 GEF 2000 m. gruodžio 21 d. De Graef adresuotu laišku paprašė organizuoti susitikimą, kad galėtų su Komisija išsiaiškinti visų pirma dėl antrosios techninio įvertinimo ataskaitos ir dėl galutinės finansinės ataskaitos.

E — *1999 m. sausio 4 d.–1999 liepos 3 d. laikotarpio ketvirtoji išlaidų sąmata*

48 1999 m. gruodžio 2 d. GEF pateikė Komisijai ketvirtą ketvirtojo laikotarpio 148 148,01 EUR dydžio išlaidų sąmatą.

49 2000 m. liepos 3 d. laišku Komisija paprašė GEF papildomos informacijos, susijusios su dalimis „tinklo išlaidos" ir „kitos išlaidos" bei pateikė pastabas, susijusias su pagal sutarties sąlygas neatlygintomis išlaidomis.

50 2000 m. liepos 31 d. laišku GEF, atsižvelgusi į Komisijos pastabas, pateikė jai ketvirtos 135 819,48 EUR dydžio išlaidų sąmatos pataisytą redakciją, taip pat su ja susijusius dokumentus pagal dalis „tinklo išlaidos" ir „kitos išlaidos".

51 2000 m. gruodžio 14 d. laišku Nr. 502668 *Payment request submission for period 4-Jan-99 to 3-Jul-99* (toliau – ketvirtojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laiškas) Komisija patvirtino GEF deklaruotas išlaidas iki 30 212 EUR dydžio sumos. Komisijos atmestos GEF išlaidos buvo susijusios su šiomis dalimis: „personalas" (83 805 EUR), „tinklo išlaidos" (3 404 EUR), „kitos išlaidos" (1 608 EUR), ir „bendrosios išlaidos" (16 790 EUR). Komisija nurodė, kad ji turėjo atmesti dalį „personalo išlaidų" ir dalį „bendrųjų išlaidų", nes pagal audito rezultatus ji apribojo darbo valandas iki 605 valandų ir panaudojo audito nustatytus darbo tarifinius atlygius. Dėl dalių „tinklo išlaidos" ir „kitos išlaidos" Komisija teigė, kad tam tikros išlaidos buvo iš dalies atmestos, nes nebuvo pagrįstos sąskaita. Komisija pridūrė, kad šiame etape ji negalėjo nurodyti vykdyti jokio mokėjimo, nes buvo pasiekta sutartyje

nustatyta viršutinė riba. Be to, šiame laiške pateikiama tokia pati frazė, kaip ir šio sprendimo 30 punkte.

52 Tuo pačiu 2000 m. gruodžio 14 d. laišku Nr. 502668 Komisija taip pat išsiuntė GEF konsoliduotą išlaidų sąmatą už visą sutarties laikotarpį (1997 m. liepos 4 d.–1999 m. liepos 3 d.).

F — *Komisijos prašymas atlyginti: 2001 m. liepos 11 d. debito nota*

53 2001 m. sausio 24 d. laišku Komisija išsiuntė GEF galutinę konsoliduotą išlaidų sąmatą, identišką pateiktai jos 2000 m. gruodžio 14 d. laiško Nr. 502668 priede, už visą sutarties laikotarpį. Iš šio dokumento matyti, kad, anot Komisijos, 273 516 EUR dydžio suma, atitinkanti bendrą Komisijos GEF sumokėtų išlaidų sumą, atėmus Komisijos patvirtintas išlaidas (396 000 – 122 484), buvo permokėta.

54 2001 m. vasario 2 d. laišku Komisija informavo GEF atstovas apie Europos kovos su sukčiavimu biuro (OLAF) pradėtą tyrimą, susijusį su FIWG, ir apie tai, kad su ja bus surengtas pasitarimas siekiant ištirti ir aptarti klausimus, kylančius iš Informacinės visuomenės generalinio direktorato (GD) atliktų galutinių audito ataskaitų, taip pat 2000 m. gruodžio 21 d. laiške iškeltus klausimus, nurodytus 47 punkte, ta apimtimi, kuria yra jie svarbūs Komisijos tyrimui.

55 Atsakydama į du minėtus Komisijos 2001 m. sausio 24 d. ir vasario 2 d. laiškus GEF dviem 2001 m. vasario 21 d. laiškais, adresuotais atitinkamai Informacinės visuomenės GD pareigūnui Lefebvre ir OLAF pareigūnui Brüner, informavo Komisiją, kad nesutinka su galutine konsoliduota išlaidų sąmata, nes ji buvo pagrįsta jau anksčiau užginčytais audito ataskaitos rezultatais. GEF taip pat pakartojo savo 2000 m. gruodžio 21 d. prašymą susitikti su Komisijos atstovais.

56 2001 m. kovo 12 d. laišku Komisija informavo GEF, kad ji laikėsi audito ataskaitos rezultatų ir kad bet kokie skundai turi būti adresuojami tiesiogiai audito tarnybai.

57 2001 m. kovo 19 d. laišku GEF patvirtino De Graef, kad ji turi informuoti audito tarnybą, jog dėl nagrinėjamos sutarties vyksta diskusija.

58 2001 m. liepos 11 d. Komisija išsiuntė GEF debito notą, kuria reikalavo atlyginti 273 516 EUR dydžio sumą.

59 2001 m. liepos 25 d. Lefebvre adresuotame laiške GEF formaliai ginčijo šią Komisijos debito notą, nes su ja nebuvo pasiektas galutinis susitarimas dėl galutinės audito ataskaitos projekto. Be to, ji paprašė Komisijos sustabdyti atlyginimo procedūrą iki diskusijų su jos įgaliotais atstovais surengimo.

60 2001 liepos 26 d. De Graef adresuotu laišku GEF atstovas patvirtino poziciją, kurios laikėsi jos klientė ir priminė jos ankstesniuose laiškuose (ypač 2000 m. lapkričio 14 d. ir gruodžio 21 d. Komisijai adresuotuose laiškuose) išreikštus nepritarimus auditų

ataskaitoms, taip pat tai, kad, atvirkščiai nei savo 2001 m. vasario 2 d. laiške tvirtino Komisija, GEF negavo jokio kvietimo dalyvauti diskusijoje dėl tam tikrų jos iškeltų klausimų.

61 2001 m. rugpjūčio 9 d. laišku GEF atstovas informavo Komisiją, kad dėl to, jog pastaroji nesilaikė savo formalaus pažado organizuoti posėdį, norint priimti abi šalis tenkinantį sprendimą dėl projekto sąskaitų, jos klientė, remdamasi sutartyje nustatyta arbitražine išlyga, Pirmosios instancijos teisme pareikš ieškinį.

Procedūra

62 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2002 m. vasario 13 d., GEF pareiškė šį ieškinį.

63 Savo atsiliepime į ieškinį, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2002 m. gegužės 13 d., Komisija pareiškė priešieškinį.

64 Imdamasis proceso organizavimo priemonių, nustatytų Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 64 straipsnio 3 dalies a ir d punktuose ir išklausęs teisėjo pranešėjo pranešimą, Pirmosios instancijos teismas (pirmoji kolegija) po 2003 m. lapkričio 11 d. kolegijos posėdžio nusprendė pateikti tam tikrus klausimus raštu ir paprašyti šalių pateikti tam tikrus dokumentus. Šalys atsakė į klausimus ir per nustatytus terminus pateikė prašomus dokumentus.

65 Pagal Procedūros reglamento 14 straipsnio 1 ir 3 dalis ir 51 straipsnio 1 dalį pirmoji kolegija nusprendė pateikti plenariniam posėdžiui spręsti klausimą dėl bylos perdavimo penkių teisėjų kolegijai.

66 2003 m. gruodžio 4 d. laišku pagal Procedūros reglamento 51 straipsnio 1 dalį šalims buvo pasiūlyta iki 2003 m. gruodžio 9 d. pateikti savo pastabas dėl šio perdavimo.

67 Komisija ir GEF atitinkamai 2003 m. gruodžio 8 d. ir 9 d. informavo Pirmosios instancijos teismą, kad jos neturi pastabų dėl šios bylos perdavimo pirmajai išplėstinei kolegijai.

68 2003 m. gruodžio 10 d. Sprendimu, priimtu plenariniame posėdyje pirmosios kolegijos siūlymu, ši byla buvo perduota pirmajai išplėstinei kolegijai.

69 2004 m. kovo 30 d. posėdyje buvo išklausyti šalių argumentai ir jų atsakymai į Pirmosios instancijos teismo klausimus.

Šalių reikalavimai

70 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— pripažinti ieškinį priimtinu ir pagrįstu,

— priteisti iš Komisijos 40 693 EUR dydžio sumą,

— pripažinti, kad Komisijos reikalavimas atlyginti 273 516 EUR sumą, yra nepagrįstas ir todėl nurodyti Komisijai išduoti 273 516 EUR dydžio kredito notą,

— atmesti Komisijos priešieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

71 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės sumokėti atsakovei 273 516 EUR dydžio sumą kartu su 7 % metinės normos delspinigiais, pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. rugsėjo 1 dienos,

— priteisti iš ieškovės atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

Dėl Pirmosios instancijos teismo kompetencijos

72 Primintina, kad pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva bet kuriuo metu gali apsvarstyti, ar viešosios tvarkos požiūriu nėra draudimo tęsti bylos nagrinėjimą. Kadangi Pirmosios instancijos teismo kompetencija yra susijusi su viešąja tvarka, jis tai gali apsvarstyti savo iniciatyva (1998 m. birželio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Svenska Journalistförbundet prieš Tarybą*, T-174/95, Rink. p. II-2289, 79 ir 80 punktai).

73 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad Pirmosios instancijos teismo kompetencija šio ieškinio padavimo dieną pagal EB sutarties 238 straipsnį ir 1988 m. spalio 24 d. Tarybos sprendimo 88/591/EAPB, EEB, Euratomas dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo įsteigimo (OL L 319, p. 1), su pakeitimais, padarytais 1993 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimu 93/350/EAPB, EEB, Euratomas (OL L 144, p. 21), 3 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatas nagrinėti pareikštą ieškinį pagal arbitražinę išlygą neišvengiamai apima priešieškinio, kurį to ieškinio ribose pareiškė institucija ir kuris paduotas dėl sutartinių santykių arba dėl fakto, kuriuo yra pagrįstas pagrindinis reikalavimas, arba tiesioginio ryšio su iš to kylančiais įpareigojimais, nagrinėjimą (žr. šiuo klausimu 1986 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Zoubek*, 426/85, Rink. p. 4057, 11 punktą ir 2003 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Parlamentas prieš SERS ir Ville de Strasbourg*, C-167/99, Rink. p. I-3269, 95–104 punktus; 2003 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo nutarties *Komisija prieš Lior ir kt.*, C-280/03, neskelbta Rinkinyje, 8 ir 9 punktus, ir 2001 m. gegužės 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Toditec prieš Komisiją*, T-68/99, Rink. p. II-1443).

74 Darytina išvada, kad Pirmosios instancijos teismas yra kompetentingas nagrinėti Komisijos priešieškinį.

Dėl esmės

A — *dėl ieškovės prašymo išmokėti 40 693 EUR sumą ir išduoti 273 516 EUR kredito notą*

75 GEF tvirtina, kad pagal sutarties sąlygas ji turi teisę į 436 693 EUR dydžio bendros sumos, atitinkančios sumas, kurias Komisija patvirtino pagal jos tris pirmąsias išlaidų sąmatas (101 432 EUR pagal pirmąją sąmatą, 103 228 EUR pagal antrąją sąmatą ir 96 214 EUR pagal trečiąją sąmatą), taip pat jos ketvirtoje išlaidų sąmatoje deklaruotą 135 819 EUR dydžio sumą, atlyginimą. Ji teigia, kad dėl to, jog Komisija jai jau sumokėjo 396 000 EUR, ji prašo atlyginti tik 40 693 EUR (436 693 EUR – 396 000 EUR).

76 Grįsdama savo prašymą, GEF iš esmės nurodo keturis ieškinio pagrindus, susijusius visų pirma su Komisijos sutarties pažeidimu, antra – su teisėtų lūkesčių principo apsaugos pažeidimu, trečia – su gynybos teisių apsaugos principo pažeidimu ir, ketvirta – su sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principų pažeidimu. Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad pastarasis ieškinio pagrindas, susijęs su Komisijos padarytu tariamu sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principų pažeidimu, bus nagrinėjamas antras.

1) *Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su sutarties pažeidimu*

a) Šalių argumentai

77 GEF visų pirma teigia, kad jo reikalavimas sumokėti 40 693 EUR dydžio sumą, kuri jam dar turi būti sumokėta remiantis pagal sutartį padarytomis išlaidomis, yra pagrįstas, viena vertus, Komisijos įsipareigojimų, kurie jai kyla pagal sutartį, ir pagal Belgijos civilinio kodekso 1134 straipsnio pirmosios pastraipos, nustatančios, jog „teisėtai sudaryti susitarimai turi įstatymo galią juos sudariusioms šalims", pažeidimu. Iš tikrųjų savavališkai ir vienašališkai pakeitusi savo poziciją dėl GEF pateiktų ir įrodytų išlaidų patvirtinimo, Komisija neįvykdė savo sutartinių įsipareigojimų. GEF tinkamai įvykdė sutartį, ir tai buvo patvirtinta galutinėje techninio įvertinimo ataskaitoje, kur aiškiai nustatyta, jog projekto ištekliai buvo tinkamai panaudoti ir „uždegė žalią šviesą" (galutinai patvirtino rezultatus) GEF atliktam darbui.

78 Kita vertus, savo ieškinyje GEF teigia, kad Komisijai, vadovaujantis Belgijos civilinio kodekso 1235 straipsnio pirmąja pastraipa, nepavyko įrodyti, jog 273 516 EUR suma, kurią ji, pakeitusi savo poziciją, pareikalavo atlyginti, buvo išmokėta „klaidingai". GEF nuomone, joks mokėjimas nebuvo įvykdytas klaidingai. Savo dublike GEF performulavo šią poziciją, pagrįstą neteisingu 1235 straipsnio pirmosios pastraipos vertimu. Iš tikrųjų šiame straipsnyje sakoma: „laikoma, kad kiekvienas mokėjimas yra pagrįstas įsiskolinimu: tai, kas buvo sumokėta be įsiskolinimo, turi būti atlyginta". Komisijai nepavyko įrodyti, kad prašoma suma buvo išmokėta „be įsiskolinimo". GEF mano, kad mokėjimas turėjo būti sumokėtas ir kad, kilus abejonei, Komisija turėjo įrodyti, jog mokėjimą įvykdė per klaidą, o to šiuo atveju ji nepadarė.

79 Be to, atvirkščiai nei teigia Komisija, o tą GEF tvirtino savo 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške, sutartis nėra subsidijos sutartis ir joje nekalbama apie jokias subsidijas pagal Europos pagalbos programą. Be to, Komisija tai pripažino savo 2000 m. kovo 20 d. laiške, kur ji sutiko, kad frazės *Subsidies for EC 26 069* ir *Turnover minus subventions*, vartotos projekto audito ataskaitos trečiajame puslapyje, būtų atitinkamai pakeistos frazėmis *Of which EC contract 26 069* ir *Turnover minus EC contribution*.

80 Pagaliau kalbant konkrečiai apie Komisijai pateiktų išlaidų pagrindimą, GEF pateikia pastabas dėl „personalo" išlaidų, apimančių ir Goldfinger atlyginimą, taip pat tam tikras išlaidas, susijusias su dalimis „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" bei „kitos išlaidos".

81 Dėl personalo išlaidų GEF visų pirma pažymi, kad tai yra esminis klausimas, dėl kurio sutarties šalys nesutaria – jis buvo atkleistas galutinėje finansinėje ataskaitoje, kur teigiama, kad buvo reikalaujama 9 859 valandomis per daug.

82 Šiuo atžvilgiu GEF teigia, pirma, kad pati Komisija tinkamai neįvertino darbo apimties didėjimo, atsiradusio dėl staigių pasikeitimų, vykusių elektroninių finansinių operacijų ir finansinių operacijų, atliekamų per internetą, srityse, dėl kurių nuolat reikėjo koreguoti užduočių apimtis ir kurie nebuvo numatomi pasirašant sutartį.

83 Dėl to GEF, vadovaudamasi išsamiomis gairėmis, kurias Komisija pateikė po sutarties pasirašymo, teisėtai deklaravo didesnį darbo valandų skaičių ir padarė

palyginti su pirminiais vertinimais reikšmingus valandinių tarifinių atlygių pakeitimus. Apie šiuos naujus tarifus, kuriais buvo remtasi sudarant trijų pirmųjų sutarties laikotarpių išlaidų sąmatas, buvo pranešta Komisijai 1998 m. kovo mėn. naudojant jos patvirtintą finansinį klausimyną.

84 GEF teigimu, Komisija, kuri atidžiai stebėjo atliktus ir pagal projektą vykdytinoms užduotims numatytus darbus ir kuri pagal kiekvieną išlaidų sąmatą buvo išsamiai informuota apie laiką, kurį GEF personalas skyrė projektui, ir nuo pirmosios išlaidų sąmatos pateikimo 1998 m. kovo mėn. žinojo, kad iš pradžių numatytas darbo valandų skaičius bus viršytas, o nuo antrosios išlaidų ataskaitos pateikimo 1998 m. spalio mėn. – kad šis valandų skaičius buvo iš tikrųjų viršytas. Be to, projekto eigoje Komisija niekada nepateikė neigiamų pastabų nei dėl jam skirto laiko, nei dėl GEF taikomų tarifinių atlygių apskaičiuojant personalo išlaidas. Atvirkščiai, visi suinteresuoti Komisijos pareigūnai pateikė teigiamus įvertinimus, susijusius su projekto eiga ir pritarė GEF projekto įgyvendinimo būdui. Tai įrodo, kad Komisija patvirtino didesnį projektui skirtų darbo valandų skaičių ir GEF taikomus tarifinius atlygius bei paaiškina, kodėl Komisija apmokėjo jos išlaidų sąmatas. Taigi antrajame techniniame įvertinime pateiktas teiginys, kad Komisija nepatvirtino papildomo laiko, kurį GEF skyrė projektui, yra klaidingas.

85 Be to, numatytų valandų viršijimas nereiškia sutarties pakeitimo, nes, kitaip nei sutartyje nustatytos 440 000 EUR maksimalios sumos pakeitimas, tai nėra esminė sutarties sudėtinė dalis. Dėl to GEF pažymi, viena vertus, kad Komisijos galutinėje finansinėje ataskaitoje pateiktas teiginys, jog sutartyje numatytas dienų žmogui skaičius projektui yra 447 dienos arba 3 576 valandos, tėra tik vertinimas, o ne maksimali darbo dienų ir valandų riba.

86 Kita vertus, kalbant apie antrojo techninio įvertinimo ataskaitoje pateiktą teiginį, kad projektui skirtų darbo valandų skaičius iš pradžių buvo laikomas maksimaliu ir kuris galėjo būti viršytas tik Komisijai raštu sutikus, GEF tvirtina, jog sudarant sutartį buvo neįmanoma objektyviai ir tiksliai nustatyti sutarčiai įvykdyti būtinų darbo valandų skaičiaus. Būtent dėl to šalys sutiko nustatyti 440 000 EUR dydžio sumą, skirtą įvairioms užduotims ir išlaidų kategorijoms, kaip maksimaliai leistinas išlaidas, nenurodydamos iš anksto nustatytų darbo valandų kaip šios maksimalios sumos pagrindo. Jokia sutarties nuostata nenumato, nei kad numatytas darbo valandų skaičius negali būti viršytas, nei kad dėl to reikėtų keisti sutartį kaip tuo atveju, jeigu GEF reikalautų didesnio nei 440 000 EUR įnašo. Iš to ji daro išvadą, kad vienintelis atsižvelgimo į personalo išlaidas kriterijus buvo ne pirminis įvertinimas, bet tai, kad bendros išlaidos būtų priimtinos ir neviršytų 440 000 EUR dydžio sumos.

87 Antra, dėl projektui skirtų darbo valandų deklaravimo ir patirtų išlaidų GEF mano, kad Komisija audito ataskaitos projekte ir galutinėje audito ataskaitoje klaidingai nutarė, jog darbo valandų skaičius nebuvo tinkamai įvertintas, nes darbo laikas nebuvo registruojamas ir nebuvo vedami darbo laiko apskaitos žiniaraščiai.

88 GEF visų pirma teigia kad ji užpildė visas reikalingas formas ir, vadovaudamasi bendrųjų sąlygų 15 straipsnio 1 dalimi – nuostata, kurios, kaip teigiama audito ataskaitos projekte, buvo visiškai laikomasi, paisė visų taikytinų teisinių nuostatų, ypač visų socialinio sekretoriato *Securex* reikalavimų, Belgijos įstatymo dėl socialinės apsaugos nuostatų, taip pat apskaitos principų.

89 Iš tikrųjų GEF užpildė ir išsiuntė Komisijai finansinį klausimyną, susijusį su biudžete numatytomis išlaidomis, o kiekvienos Komisijai pateiktos išlaidų sąmatos priede buvo nurodoma išsami personalo išlaidų apskaita, įskaitant darbo valandų skaičių ir vieningą tarifinį atlygį. Sutarties laikotarpio pabaigoje GEF parengė išlaidų sąmatos

už visą šį laikotarpiui santrauką ir išsiuntė Komisijai atnaujintą finansinį klausimyną. Be to, GEF išsaugojo dokumentus, susijusius su kiekvieno jo personalo nario projektui skirtu laiku. Šiuo tikslu ji naudojo ir tebenaudoja socialinio sekretoriato *Securex* dokumentus. Be šių dokumentų, GEF taip pat parengė papildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius, kur nurodomos kiekvienos projekte dirbusios profesinės kategorijos darbo valandos per dieną ir dėl kurių Komisija savo 2000 m. kovo 20 d. laiške jai patvirtino, kad jokia konkreti forma nėra nustatyta.

90 Be to, ji pažymi, kad jau 1999 m. birželio mėn. dokumentai, susiję su darbo valandomis, užpildyti vadovaujantis socialinio sekretoriato *Securex* nustatytomis taisyklėmis, taip pat Goldfinger sudaryti papildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, buvo pateikti auditoriams, bet jie atsisakė juos paimti, dėl to 2000 m. lapkričio 14 d. GEF apie juos pranešė Komisijai. Ji taip pat nurodo, kad apie šiuos dokumentus buvo kalbama 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške. GEF nurodo, kad ji gali pateikti Pirmosios instancijos teismui visų patirtų išlaidų įrodymus, įskaitant visų darbo laiko apskaitos žiniaraščių kopijas ir pirkinių sąskaitas.

91 Ji pažymi, kad bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa nenurodo, kad kiekvienas samdomas darbuotojas turi sudaryti savo paties darbo laiko apskaitos žiniaraščius. Šiuo atveju GEF teigia, kad dokumentus, susijusius su darbo laiko registracija, ir darbo laiko apskaitos žiniaraščius parengė projekto vadovas ir kad dėl to jis pats juos ir patvirtino, kaip to reikalaujama sutartyje. Be to, Komisija savo laiškuose dėl išlaidų, susijusių su GEF pateiktomis išlaidų sąmatomis, teigė, kad „deklaruotos išlaidos (su mūsų pataisymais) buvo patikrintos ir pripažintos atitinkančios periodinę pažangos ataskaitą ir sutartį (žr. II priedo D dalį), paliekant teisę patikrinti ir patikslinti po naujo apskaičiavimo ir audito bei tarifinių atlygių

patvirtinimo", aiškiai patvirtino, kad GEF veikė pagal sutartį. Anot GEF, aiški nuoroda į bendrųjų sąlygų D dalį, kur pateikiama personalo išlaidų užpildymo forma, rodo, kad GEF laikėsi Komisijos instrukcijų dėl išlaidų deklaravimo būdo.

92 Galiausiai, jei Pirmosios instancijos teismas manytų, kad sutarties nuostatos, ypač bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalis ir 15 straipsnio 1 dalis, nėra pakankamai aiškios, taikant Belgijos civilinio kodekso 1162 straipsnį, kur nustatyta, jog „kilus abejonėms sutartis aiškinama prieš ją parengusią šalį ir įsipareigojimą prisiėmusio asmens naudai", reikėtų pripažinti, kad GEF veikė tinkamai ir pagal sutartį.

93 Konkrečiai dėl Goldfinger atlyginimo GEF teigia, kad Komisija neatsižvelgė į tai, jog dėl jo abejonės kilo audito metu ir kad GEF remdamasis įmonės apskaita įrodė, kad tai buvo patvirtintinos išlaidos atsižvelgiant į padėtį Belgijos rinkoje.

94 Trečia, GEF ginčija procedūrą, kurios buvo laikomasi vykdant antrąjį techninį įvertinimą, ir jos rezultatus.

95 Dėl procedūros, kurios buvo laikomasi vykdant antrąjį techninį įvertinimą2000 m. gegužės 24 d., GEF mano, kad auditoriai nesilaikė pagrindinių tyrimo sąlygų, kurias Komisija nustatė 2000 m. kovo 20 d. laiške, nes jie nesiteiravo, nei kiek laiko GEF skyrė kiekvienai užduočiai, nei atliko pagrįstą šio laiko įvertinimą. Iš tikrųjų jie tik paskirstė bendrą sutarties pasirašymo metu numatytų darbo valandų skaičių skirtingoms užduotims ir apskritai nesistengė sutikrinti šių skaičiavimų su projekto komanda. Šis požiūris neatitinka sutarties, kuri numato, jog Komisija apmoka ne iš pradžių numatytas, bet faktiškai patirtas, pateisintas ir protingas išlaidas. Šiomis

sąlygomis GEF mano, kad dėl to, jog galutinė audito ataskaita buvo pagrįsta antrojo techninio įvertinimo ataskaita, jos turinys nėra teisingas.

96 Dėl antrojo techninio įvertinimo rezultato GEF pažymi, kad nelogiška, jog projektui skirtų ir Komijos patvirtintų darbo valandų skaičius būtų mažesnis nei pirminis įvertinimas. Iš tikrųjų GEF įrodė, kad ji panaudojo išlaidų sąmatoje deklaruotus išteklius ir Komisija su tuo sutiko ne tik galutinėje techninio įvertinimo ataskaitoje, bet ir audito ataskaitos projekte ir abiejose yra patvirtinamas GEF apskaitos tikslumas. Šiuo klausimu GEF pažymi, kad galutinėse techninio įvertinimo ataskaitose, kur buvo patvirtinta, jog GEF apskaita yra tiksli. Šiuo atžvilgiu GEF galutinėje techninio įvertinimo ataskaitoje, minimoje audito ataskaitos projekte, pažymi, kad Komisija patvirtino, jog „darbas buvo įvykdytas ir ištekliai buvo panaudoti" ir padarė išvadą, jog „apskritai ištekliai buvo tinkamai panaudoti".

97 Ketvirta, GEF teigia, kad Komisija, rengdama galutinę finansinę ataskaitą, klaidingai neatsižvelgė į J. Pirenne 2000 m. sausio 31 d. laiške dėl audito ataskaitos projekto nurodytas pastabas.

98 Taigi, viena vertus, GEF, be kita ko, atkreipia dėmesį į galutinėje audito ataskaitoje pateiktą teiginį, atkartojantį šios ataskaitos projekte esantį teiginį, kad informacijos specialistui deklaruotos 202 valandos 1997 m. liepos ir spalio mėn. nebuvo pateisintos, nes šis asmuo pradėjo dirbti GEF tik nuo 1997 m. lapkričio 3 dienos. 2000 m. sausio 31 d. laiške J. Pirenne paminėjo, kad 1997 m. liepos, spalio ir lapkričio mėnesiais informacijos specialisto funkcijas paeiliui vykdė trys asmenys. Be to, šiuo klausimu GEF pažymi, kad sutartyje nėra nuostatos, draudžiančios jai naudotis trijų asmenų paslaugomis siekiant įvykdyti tam tikrą užduotį, ir priduria, kad šiuo atveju visi informacijos specialistu dirbę asmenys turėjo kvalifikaciją vykdyti šias funkcijas.

99 Kita vertus, GEF reiškia nuomonę dėl apyvartos ir jo personalo išlaidų santykio analizės bei išvados, jog personalo išlaidos, nurodytos audito ataskaitos projekte ir pakartotos galutinėje finansinėje ataskaitoje, už kurias buvo pateiktos sąskaitos, buvo gerokai pervertintos. Šiuo klausimu J. Pirenne 2000 m. sausio 31 d. laiške aiškiai nurodė, kad auditoriai netinkamai pateikė jo nurodytas pastabas ir skaičius, ypač neatsižvelgdami į tai, kad projektas, susidedantis iš vienas po kito einančių ataskaitinių laikotarpių, apima išlaidas ir pajamas, kurios yra išsidėsčiusios per visą projekto laikotarpį. Taigi GEF ataskaitinis laikotarpis yra nuo spalio 1 d. iki rugsėjo 30 d., nors išlaidos buvo registruojamos pagal Komisijos metodą, pagal kurį ataskaitinis laikotarpis prasideda liepos mėnesį. Nors GEF pateikiant savo apskaitos dokumentus ši informacija galėjo būti neaiški, GEF ją patikslino 2000 m. sausio 31 d. laišku ir į tai reikėjo atsižvelgti rengiant galutinę audito ataskaitą.

100 Galiausiai GEF nagrinėja kitas išlaidas, susijusias su dalimis „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" bei „kitos išlaidos", dėl kurių auditoriai pateikė neigiamą atsakymą. GEF teigia, kad tai, jog audito ataskaitos projekte, galutinėje audito ataskaitoje ir ketvirtojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laiške išlaidos, susijusios su šiomis dviejomis dalimis, atmetamos, nėra teisinga, nes visos šios išlaidos buvo pagrįstos ir dokumentuotos. Be to, ji priekaištauja Komisijai, kad ši neatsižvelgė į 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške pateiktas pastabas. GEF pasisiūlė dar kartą šioje procedūroje pateikti įrodymus dėl visų šių sąnaudų.

101 Konkrečiai dėl 3 145,05 EUR sumos, sumokėtos už studiją *Datamonitor*; GEF teigia, kad tai yra išlaidos, patirtos rengiant projekto dokumentus, kurias auditoriai klaidingai kvalifikavo kaip techninę pagalbą. Pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 3 dalį dėl šių išlaidų panaudojimo nereikėjo išankstinio Komisijos pritarimo. Be to, GEF teigia, kad ji pateikė studiją ir susijusią sąskaitą auditoriams, kurie vis dėlto atsisakė ištaisyti savo klaidą.

102 Dėl „kitų išlaidų" dalies ir ypač 1 790,31 EUR dydžio išlaidų deklaracijos, kuri buvo patvirtinta sąskaitomis ir susijusi su nedidelių pirkinių knygynuose įsigijimu, GEF teigia, kad jos iki 11 056 EUR dydžio sumos patenka į atlygintinų dokumentacijai skirtų išlaidų dalį ir kad ši dokumentacija buvo būtina projekte numatytoms užduotims vykdyti.

103 Komisija ginčija šio ieškinio pagrindo pagrįstumą teigdama, kad ji nepažeidė savo sutartinių įsipareigojimų.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Preliminarios pastabos

104 Visų pirma, primintina, kad pagal sutarties sąlygas GEF įsipareigojo įvykdyti techniniame priede apibrėžtą projektą. Šis projektas skirtas suteikti pagalbą FIWG vykdant šešias skirtingas užduotis, prie kiekvienos iš jų atliekant tam tikrus darbus.

105 Taip pat primintina, kad pagal Sprendimo 94/763 6 straipsnį, sutartyje nurodytos visų pirma su projektu susijusios administracinės, finansinės ir techninės priežiūros nuostatos.

106 Taigi GEF visų pirma pagal sutarties 6 straipsnį ir bendrųjų sąlygų 9 straipsnį buvo įpareigota kas šešis mėnesius nuo sutarties įsigaliojimo datos pateikti Komisijai keturias periodines darbų pažangos ataskaitas. Tai turėjo Komisijai leisti įvertinti pagal projektą pasiektą pažangą ir bendradarbiavimą ar bet kokią su juo susijusią užduotį. GEF taip pat turėjo pateikti galutinę ataskaitą, susijusią su darbu, tikslais, rezultatais ir projekto išvadomis. Pagaliau pagal sutarties 4 ir 5 straipsnius GEF kas šešis mėnesius nuo sutarties įsigaliojimo datos turėjo pateikti Komisijai keturias išlaidų sąmatas už tuos pačius laikotarpius, už kuriuos pateikiamos keturios minėtos ataskaitos, kad Komisija galėtų įvykdyti su jomis susijusius dalinius mokėjimus.

107 Be to, sutartis nustato sąlygas, kuriomis turi būti atlyginamos GEF patirtos skirtingų kategorijų išlaidos.

108 Atsižvelgiant į tai bei į GEF atsakymą, pateiktą į dėl to Pirmosios instancijos teismo posėdyje užduotus klausimus, pažymėtina, kad ieškovė neįrodė, jog ginčo išsprendimui įtaką darytų atsakymas į klausimą, ar sutartis turi būti laikoma subsidijų sutartimi. Todėl klausimas, kuria apimtimi šalys įvykdė savo sutartinius įsipareigojimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant tik į sutarties nuostatas (žr. šiuo klausimu 73 punkte nurodyto Sprendimo *Toditec prieš Komisiją* 77 punktą).

109 Taip pat reikia analizuoti sutarties nuostatas, susijusias su skirtingomis išlaidų, kurios gali būti panaudotos projektui įvykdyti, kategorijomis ir su šių išlaidų atlyginimo sąlygomis.

110 Dėl bendrųjų sąlygų 13 straipsnyje numatytų išlaidų, kurios gali būti panaudotos projektui vykdyti, kategorijų, t. y. personalo išlaidų, tinklo išlaidų, kitų išlaidų, žymių specifinių išlaidų ir bendrųjų išlaidų, bendrųjų sąlygų 12 straipsnio 1 dalyje

nustatyta, kad atlygintinos išlaidos yra realios išlaidos, kurios yra būtinos įgyvendinant projektą, gali būti įrodytos ir buvo patirtos per projekto laikotarpį. Be to, tos pačios nuostatos 2 dalyje nustatyta, kad darbui numatytos išlaidos pagal kategorijas yra tik orientacinės ir galima perkelti numatytą biudžetą iš vienos kategorijos į kitą, jeigu iš esmės nekeičiamas projekto tikslas.

111 Bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nustatyta, kad reikalavimas įregistruoti ir patvirtinti deklaruotas personalo darbo valandas bus minimaliai patenkintas, projekto vadovui arba tinkamai įgaliotam valdymo grandies darbuotojui bent kartą per mėnesį įregistruojant patvirtiną darbo laiką. Be to, bendrųjų sąlygų 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad susitarianti šalis, siekdama pateisinti auditoriams pateiktinas išlaidas ir įregistruotas valandas, turi nuolat ir laikydamasi valstybės, kur ji yra įsteigta, nuostatų, vykdyti tinkamą apskaitą bei dokumentaciją.

112 Iš to aišku, kad GEF turi pateikti įrodymus, jog įvairiose išlaidų sąmatose, kurias ji pateikė Komisijai, deklaruotos išlaidos yra realios, iš tikrųjų buvo būtinos ir patirtos vykdant projektą per visą jo laikotarpį. Iš to taip pat aišku, kad pateikdama šiuos įrodymus GEF turi laikytis bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų ir turėti patvirtintą darbo valandų registrą, taip pat vesti apskaitą pagal Belgijoje galiojančias nuostatas.

113 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, GEF grindžiant savo reikalavimą remiantis Belgijos civilinio kodekso 1235 straipsnio pirmu punktu pateikti argumentai, kuriais siekiama, kad Komisijai būtų nurodyta išduoti 273 516 EUR sumos kredito notą, atmestini. Iš tikrųjų šiais argumentais Komisijai perkeliama įrodinėjimo, kad 273 516 EUR sumos, kurią atlyginti Komisija pareikalavo 2001 m. liepos 11 d. debito nota, išmokėjimas GEF buvo įvykdytas be įsiskolinimo, pareiga.

114 Tačiau šis Komisijos reikalavimas atlyginti yra pagrįstas bendrųjų sąlygų 16 straipsnio 3 dalimi, nustatančia, kad kai bendra pagal projektą išmokėtina suma, įskaitant audito rezultatą, yra mažesnė nei pagal projektą įvykdyti mokėjimai, susitarianti šalis turi nedelsdama Komisijai atlyginti skirtumą. Išvada, kad mokėjimų suma yra didesnė nei bendra pagal projektą mokėtina finansinė parama remiasi išlaidų, patirtų vykdant projektą, įrodymu, kurį pagal sutarties sąlygas turi pateikti GEF, o ne Komisija.

115 Darytina išvada, kad reikalavimas nurodyti Komisijai išduoti 273 516 EUR dydžio kredito notą, kuria būtų panaikinta Komisijos 2001 m. liepos 11 d. išduotos debito notoje nurodyta suma, yra susijęs su reikalavimu, kuriuo siekiama susigrąžinti 40 693 EUR dydžio sumą, nes jie abu remiasi tariamu GEF sutartinių įsipareigojimų laikymuisi. Jeigu GEF pateiktų įrodymą, kad ji laikėsi savo sutartinių įsipareigojimų, iš to neišvengiamai būtų darytina išvada, kad GEF turi teisę į 40 693 EUR mokėjimą ir kad Komisijos 273 516 EUR dydžio debito nota nebeturi jokio pagrindo.

116 Šiomis sąlygomis reikia išnagrinėti GEF reikalavimo pagrįstumą kiekvienos išlaidų, kurias ji reikalauja atlyginti ir teigia pateikusi kiekvienos kategorijos (t. y. „personalo“ išlaidos, įskaitant Goldfinger atlyginimą, ir tam tikros išlaidos, susijusias su dalimis „kelionės ir pragyvenimo išlaidos“ ir „kitos išlaidos“) atžvilgiu įrodymus.

Dėl „personalo“ išlaidų

117 Dėl įvairių GEF pateiktų argumentų, susijusių su personalo išlaidomis, iš esmės kyla trys klausimai: pirma, ar Komisija patvirtino numatyto darbo valandų skaičiaus viršijimą, taip pat tarifinio atlygio, kuris buvo naudojamas apskaičiuojant iš pradžių

sutartyje numatytas personalo išlaidas, patikslinimus; antra, ar GEF, vadovaudamasi sutarties nuostatomis, pateikė įrodymą dėl darbo valandų, kurias ji teigia panaudojusi įgyvendindama projektą, ir, trečia, ar auditoriai savo išvadose dėl antrojoje techninio įvertinimo ataskaitoje ir galutinėje finansinėje ataskaitoje nurodytų darbo valandų ir personalo išlaidų padarė klaidų.

— Dėl Komisijos patvirtinimo, susijusio su darbo valandų padidinimu ir iš pradžių sutartyje numatyto tarifinio atlygio patikslinimu.

118 Pirma, reikia nustatyti, ar Komisijos GEF pateiktų išlaidų sąmatų patvirtinimas ir šiuo pagrindu įvykdyti daliniai mokėjimai reiškia tai, kad ji patvirtino darbo valandų viršijimą ir iš pradžių sutartyje numatyto tarifinio atlygio patikslinimą.

119 Šiuo atžvilgiu dėl Komisijos įnašo konstatuotina, kad sutarties 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad Komisija padarys 100 % įnašą atlygintinoms projekto išlaidoms neviršydama 440 000 EUR, t. y. sumos, kuri sudaro minėto projekto bendrąsias išlaidas.

120 Pagal sutarties 4 straipsnį, kuris nustato Komisijos mokėjimų tvarkaraštį, Komisijos įnašas bus mokamas iš pradžių išmokant 165 000 EUR avansą, o po to dalinius mokėjimus, kurie bus atliekami per du mėnesius nuo atskirų periodinių darbų pažangos ataskaitų ir atitinkamų išlaidų sąmatų patvirtinimo. Bendro privalomo įnašo likutis bus pervestas per du mėnesius nuo paskutinės ataskaitos, dokumento

arba kitos pagal projektą vykdytinos paslaugos, nurodytos techniniame priede ir išlaidų sąmatoje už sutarties 5 straipsnio 2 dalyje nustatytą paskutinį laikotarpį, patvirtinimo.

121 Bendrųjų sąlygų 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nepažeidžiant su auditu susijusio 17 straipsnio, visi mokėjimai laikomi avansiniais mokėjimais, kol bus patvirtinti kiti pagal projektą vykdytini darbai arba, jeigu nėra šio patvirtinimo, kol bus patvirtinta galutinė ataskaita. Tačiau šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai visas projektui skirtas finansinis įnašas, įskaitant nustatytą po audito, yra mažesnis nei įvykdyti mokėjimai, susitarianti šalis turi nedelsdama atlyginti skirtumą Komisijai.

122 Iš visų šių nuostatų matyti, kad visi Komisijos avansiniai arba daliniai mokėjimai turi būti laikomi laikinais, kol bus patenkintos tam tikros minėtos sąlygos.

123 Iš tikrųjų vadovaujantis bendrųjų sąlygų 16 ir 17 straipsniais visi šie mokėjimai atliekami tikrinant Komisijai ir kol toks patikrinimas nebuvo atliktas arba tuo tikslu nustatytas terminas nėra pasibaigęs, išlaidų ataskaita nėra laikoma galutine. Todėl 1998 m. kovo 19 d., 1998 m. gruodžio 14 d., 1999 m. liepos 27 d. ir 2000 m. gruodžio 14 d. Komisijos išsiųstuose GEF išlaidų sąskaitų patvirtinimo laiškuose nurodoma, jog „deklaruotos išlaidos (su mūsų pataisymais) (buvo) patikrintos ir įvertintos kaip atitinkančios periodinę pažangos ataskaitą ir sutartį (žr. II priedo D dalį), paliekant teisę patikrinti ir patikslinti po naujo apskaičiavimo ar audito ir tarifinio atlygio patvirtinimo".

124 Vadinasi, net jei, kaip teigia GEF, Komisija atidžiai ir detaliai stebėjo projekto eigą, pateikė su juo susijusias teigiamas išvadas ir dėl deklaruotų išlaidų ir taikomų tarifinių atlygių nepateikė neigiamų pastabų, tai, kad Komisija atsižvelgė į GEF jai pateiktas išlaidų sąmatas – po keleto patikslinimų, kuriuos reikėjo padaryti atmetus tam tikras išlaidas – ir šiuo pagrindu jai išmokėjo tam tikras sumas, nereiškia didesnio darbo valandų skaičiaus arba taikomų tarifinių atlygių pakeitimo patvirtinimo. Iš tikrųjų Komisijos vykdomo audito tikslas yra nustatyti reikalaujamų išlaidų atitiktį sutarties reikalavimams. Taigi išlaidų sąmatos galėjo būti laikomos patvirtintomis Komisijos tik po finansinio audito.

125 Antra, reikia išnagrinėti, kokiomis sąlygomis galėjo būti padarytas iš pradžių sutartyje numatytų darbo valandų pakeitimas, kuris, GEF nuomone, buvo būtinas dėl aplinkos, kur vykdomas projektas, pasikeitimo.

126 Šiuo atžvilgiu ypač pažymėtina, kad GEF atsakydamas į Pirmosios instancijos teismo posėdyje pateiktą klausimą dėl taikomų tarifinių atlygių paaiškino, jog šiame ginče tarifiniai atlygiai yra tokie, nes vienu metu buvo pakeistas darbo valandų skaičius ir valandinis tarifinis atlygis ir šie du pakeitimai atsispindi išlaidų, patirtų vykdant projektą, bendroje sumoje. Tačiau iš bylos medžiagos matyti, kad GEF nepateikė jokio prieštaravimo dėl šių tarifinių atlygių patikslinimų ir neginčijo sumos, kurią šio audito metu jiems nustatė Komisija.

127 Pirmosios instancijos teismo analizė bus atliekama išimtinai dėl projektui skirtų darbo valandų skaičiaus.

128 Šiuo klausimu konstatuotina, kad techninio priedo teksto, kuris yra GEF atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus 3 priede, 3.7 punkte yra pateikiama lentelė „Human Resources Requirements per Task (in man/days)“ (toliau – 1 lentelė), iš kurios matyti, kad sutartyje nustatytas dienų žmogui skaičius šešioms techniniame apibrėžtoms priede užduotims įvykdyti yra 447 dienos arba 3 576 darbo valandos (447 dienos žmogui x 8 valandos = 3 576 valandos) ir 894 darbo valandos per pusmetį (3 576 darbo valandos: 4 pusmečiai = 894 valandos per pusmetį).

129 Lentelėje „Cost estimates per Task (Ecu)“ (toliau – 2 lentelė), kuri pateikiama tame pačiame 3.7 punkte, nurodomas išlaidų vertinimas pagal kiekvieną užduotį (iš šešių) ir pagal kiekvieną išlaidų kategoriją.

130 Lentelė „Unit Costs Assumptions (Ecu)“ (toliau – 3 lentelė), nustatanti darbo valandoms, kurias dirba „projekto vadovas“ (angl. *Project manager*) (1 050), „vyresnysis konsultantas“ (angl. *Senior Consultant*) (1 050), „konsultantas“ (angl. *Consultant*) (650) ir „informacijos specialistas“ (angl. *Information Specialist*) (300), taikomą dieninį tarifinį atlygį, kuri buvo pakartotinai nurodyta prie ieškinio pridėtame techniniame priede, nebepateikiama techniniame priede, nurodytame GEF atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus 3 priede. Nepaisant to, GEF kaip priedą prie šių atsakymų prideda lentelę su dieniniais tarifiniais atlygiais, kurie tik nežymiai skiriasi nuo anksčiau nurodytų dieninių tarifinių atlygių už išdirbtas darbo valandas.

131 Be to, tos pačios techninio priedo redakcijos, pridėtos prie atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus, 3.7 punkte pateikiama lentelė „Total cost estimates per Task (Ecu)“ (toliau – 4 lentelė), kur numatyta išlaidų suma pagal atskiras užduotis bei prognozuojamos bendrosios projekto sąnaudos, siekiančios 440 000 EUR.

132 Iš šių lentelių matyti, kad maksimali 440 000 EUR suma, nustatyta sutarties 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse, reiškia numatytų valandų skaičiaus suapvalintą sumą, apskaičiuotą dienomis žmogui, kurių reikia kiekvienai užduočiai (numatytai 1 lentelėje) įvykdyti, padaugintą iš tarifo (numatyto 3 lentelėje). Visi šie duomenys pagrindžia maksimalios 440 000 EUR sumos apskaičiavimą ir todėl kaip ir ši suma yra esminės sutarties sudėtinės dalys.

133 Iš tikrųjų techniniame priede pateikto projekto kaip ir šiuo metu nagrinėjamo projekto techninio įvertinimo tikslas – leisti šalims susitarti dėl projekto bendro biudžeto sąmatos, kuri apibrėžtų rėmus, kuriuose Komisija įsipareigos finansiškai dalyvauti. Šiuo atveju šio biudžeto sąmata buvo sudaryta remiantis anksčiau minėtais duomenimis, o dėl kiekvieno jų, iš kurių darbo apimtis yra svarbiausias duomuo, įvertinimo šalys turėjo susitarti. Dėl to, vertinant tinkamam projekto įvykdymui deklaruotų išlaidų būtinumą, jų atitikimą sutarčiai, taip pat bet kokį patikslinimą, kuris jų atžvilgiu galėtų būti padarytas, šie duomenys yra objektyvūs kriterijai.

134 Be to, pažymėtina, kad vienintelis išlaidų keitimo atvejis, įtvirtintas bendrųjų sąlygų 12 straipsnio 2 dalyje, numatantis, jog išlaidos turi būti nedidinamos, bet tam tikros išlaidos tik perkeliamos į kitą kategoriją, nei iš pradžių buvo numatyta, galimas tik tuomet, jeigu iš esmės nekeičiamas projekto tikslas.

135 Šiuo atveju iš bylos medžiagos, ypač iš galutinės finansinės ataskaitos, matyti, kad GEF už keturis laikotarpius pareikalavo atitinkamai 2 827, 2 878, 3 005 ir 3 569 darbo valandų vietoje 894 valandų, numatytų sutartyje pusmečiui.

136 Taigi manytina, kad toks didelis darbo valandų, reikalingų projektui įvykdyti ir numatytų kiekvienai užduočiai bei kiekvienai išlaidų kategorijai, padidėjimas, panašiai kaip ir išlaidų, numatytų bendrųjų sąlygų 12 straipsnio 2 dalyje, perskirstymas, gali daryti įtaką jo apimčiai ir poveikiui, nes projektui skirto darbo apimtis apibrėžia jo charakteristikas. Reikšmingai pasikeitus personalo darbo, skirto projektui, apimčiai ir dėl to pasikeitus sutarčiai, pagal jos 8 straipsnį reikia pakeisti sutartį šalių įgaliotiems atstovams sudarant raštišką susitarimą.

137 Šios išvados nekeičia GEF nurodytas faktas, kad jo prašymas nėra susijęs su įnašu, didesniu nei maksimali 440 000 EUR suma. Nors ši 440 000 EUR suma yra aukščiausia riba, kuri negali būti viršijama, tačiau ji nėra nei žemiausia riba projektui skirtoms išlaidoms atlyginti, nei vienintelis kriterijus, leidžiantis įvertinti, ar buvo atsižvelgta į deklaruotas personalo išlaidas. Tačiau pagal sutartį atlygintinoms išlaidoms nustatytos tikslios sąlygos, tarp jų ir sąlyga pateikti įrodymus, taigi Komisija pagal sutartį vien todėl, kad jos įnašas neviršija maksimalios 440 000 EUR sumos, negalėjo atlikti jokio mokėjimo.

138 Pagaliau iš bylos dokumentų nematyti, kad GEF pasiūlė Komisijai taisyti sutartį pakeičiant iš pradžių projektui numatytą darbo laiką dėl pokyčių, atsiradusių aplinkoje, kurioje vykdomas projektas.

139 Taigi GEF neįrodė, kad antrojoje techninio įvertinimo ataskaitoje nurodytas teiginys, jog auditoriams nebuvo pateiktas joks įrodymas apie tai, kad Komisija patvirtino esminį iš pradžių projektui numatyto darbo laiko pakeitimą, neteisingas.

— Dėl įrodymo, susijusio su projektui skirtomis darbo valandomis

140 Dėl to, ar GEF pateikė personalo išlaidų, kurias ji teigia panaudojusi vykdydama projektą, įrodymus, primintina, kad kaip buvo nurodyta 110–112 punktuose, per projekto vykdymo laikotarpį deklaruotų realių išlaidų faktinio panaudojimo ir išlaidų būtinumo įrodymams taikomos tikslios sąlygos. Taigi GEF turėjo turėti darbo valandų registrą, kurį bent kartą per mėnesį turėjo patvirtinti projekto vadovas arba tinkamai įgaliotas valdymo grandies darbuotojas. Be to, jis turėjo išsaugoti apskaitos ir tinkamus dokumentus, kurie turi būti prieinami audito metu, kad būtų galima pagrįsti ir pateisinti nurodytas išlaidas bei valandas.

141 Reikia nustatyti, ar dokumentai, kuriuos GEF pateikė auditui, atitinka sutarties reikalaujamas sąlygas, kad galėtų būti laikomi įrodymais dėl projektui skirtų personalo išlaidų.

142 Šiuo atžvilgiu iš bylos dokumentų matyti, kad turi būti išnagrinėti trijų kategorijų dokumentai. Pirmoji kategorija susijusi su apskaita ir dokumentais, kuriuos GEF turi turėti pagal Belgijoje taikytinas nuostatas, minimas bendrųjų sąlygų 15 straipsnio 1 dalyje. Antroji kategorija susijusi su dokumentais, nurodančiais kiekvieno personalo nario bendrą darbo valandų skaičių per mėnesį, užpildytais pagal socialinio sekretoriato *Securex* nustatytas taisykles, kurie yra pagrindas išmokant atlyginimus ir darant socialinės apsaugos įmokas (toliau – *Securex* darbo laiko apskaitos žiniaraščiai). Trečiąją kategoriją sudaro papildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, kuriuos parengė Goldfinger audito metu remdamasis darbo sutartimis ir firmos darbotvarke, kur nebuvo nurodytos nei valandos, nei žiniaraščiai su nurodytomis kiekvienos su projektu dirbusios profesinės kategorijos per dieną panaudotomis darbo valandomis (toliau – papildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai).

143 Dėl pirmos dokumentų kategorijos Komisija neginčija, kad GEF užpildė ir išsiuntė Komisijai du finansinius klausimynus bei keturias išlaidų sąmatas, apimančias išsamią ataskaitą dėl personalo išlaidų, įskaitant darbo valandų skaičių ir vieningą tarifinį atlygį. Ji taip pat neginčija to, kad GEF vykdė Belgijoje taikytinas nuostatas atitinkančią apskaitą, kuri buvo pateikta auditoriams. Be to, iš 3 punkto, taip pat iš audito ataskaitos projekto „Buhalterinės apskaitos analizė" dalies matyti, kad auditoriai konstatavo, jog GEF kasmet rengė finansinę sąmatą ir kad išlaidos, panaudotos siekiant pateikti išlaidų sąmatas, buvo nurodytos GEF apskaitoje. Tai, kad auditorių patikrintos išlaidų sąmatos šiuo požiūriu atitiko GEF sąskaitas, nereiškia, kad GEF turėjo būtinus dokumentus, pagal sutartį patvirtinančius ir pateisinančius išlaidas ir valandas, kurios buvo nurodytos kaip susijusios su projektu. Iš tikrųjų reikia analizuoti kitas dvi dokumentų kategorijas.

144 Dėl antros dokumentų kategorijos Komisija sutinka, kad GEF išsaugojo *Securex* darbo laiko apskaitos žiniaraščius ir teigia, kad jie auditoriams buvo pateikti per auditą, vykusį 1999 m. birželio 18 d. ir 21 d. bei 2000 m. lapkričio 20 d. buvo pateikti Komisijai. Tačiau ji teisingai pažymėjo, kad šie darbo laiko apskaitos žiniaraščiai gali būti laikomi darbo valandų registru bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos prasme tik tuo atveju, jeigu juose nurodoma, kad juose nurodytos darbo valandos iš tikrųjų buvo skirtos projektui. GEF teismo posėdyje sutiko, kad šiuose žiniaraščiuose tokios informacijos nėra.

145 Akivaizdu, kad, kaip teigia GEF ir su kuo sutiko Komisija 2000 m. kovo 20 d. laiške, sutartyje nėra nurodytas konkretus darbo valandų registro modelis. Tačiau iš bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos ir 15 straipsnio 1 dalies matyti, kad dokumentai turi būti tinkami pagrįsti ir pateisinti išlaidas ir valandas, kurios buvo reikalingos projektui. Kadangi Komisijos finansinis įnašas priklauso nuo to, kad susitariančios šalies realiai patirtos ir būtinos išlaidos būtų susijusios išimtinai su projektu, pagal anksčiau minėtas nuostatas dokumentų tinkamumas apima tai, kad GEF savo išlaidų registre aiškiai nustatytų, jog deklaruotos išlaidos ir valandos yra iš tikrųjų susijusios su projekto vykdymu. Vadinasi, kaip teisingai

pažymėjo Komisija, šie dokumentai turi tiksliai nurodyti darbo valandų skaičių, darbuotojo tapatybę, jo realų užmokestį ir ryšį tarp išlaidų ir Komisijos finansuojamų užduočių.

146 Dėl trečiosios dokumentų kategorijos savo pareiškimuose GEF neginčija Komisijos teiginio, kad Goldfinger sudarė papildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius audito metu remdamasis darbo sutartimis ir firmos darbotvarke, kur nebuvo nei personalo narių pavardžių, nei projektui skirtų valandų. Ji taip pat neteigia, kad šiuose žiniaraščiuose nurodytos projekte dirbusių asmenų pavardės ir pateikti parašai. Be to, GEF sutinka, kad šiuose žiniaraščiuose yra neatitikimų – bendras skirtumas maždaug 120 valandos — palyginti su *Securex* darbo laiko apskaitos žiniaraščiais (2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiškas).

147 Neginčijama, kad kaip ir *Securex* darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, papildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai galėjo būti priimti kaip kiekvieno iš GEF personalo narių projektui skirto laiko įrodymai tik tuo atveju, jeigu būtų galima nustatyti, kad jie atitinka 145 punkte nurodytas sąlygas.

148 Be to, pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą dokumentus, patvirtinančius nurodytų darbo valandų skaičių, bent kartą per mėnesį patvirtina projekto vadovas arba tinkamai įgaliotas valdymo grandies darbuotojas. Šis reikalavimas, kuris yra esminis laikantis pareigos turėti patvirtintą deklaruotų darbo valandų registrą, apima šio registro įsteigimą visam projekto laikotarpiui, t. y. kad darbo valandos būtų priskirtos nuosekliai vykdant užduotis ir negali būti derinamos su vėliau sudarytais papildomais darbo laiko apskaitos žiniaraščiais.

149 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, nei *Securex* darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, nes juose kaip nurodyta neišskiriamos išlaidos ir valandos, nei papildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, kurie buvo pateikti 1999 m. birželio 18 ir 21 d. audito metu, dėl tų pačių priežasčių ir dėl to, kad jie nebuvo bent kartą per mėnesį patvirtinti projekto vadovo arba tinkamai įgalioto valdymo grandies darbuotojo, negali būti laikomi atitinkančiais sutartimi reikalaujamų įrodymų sąlygas.

150 Be to, GEF pirmą kartą teismo posėdyje nurodytas argumentas, kad Goldfinger papildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius sudarė, atnaujino ir saugojo elektroniniu būdu, nėra pagrįstas. Net jei tai būtų įrodyta, nebūtų galima teigti, kad šie žiniaraščiai atitinka 145 punkte nurodytas sąlygas, nes GEF Teismo posėdyje sutiko, jog ji niekada nemanė pateikti minėtų dokumentų parengimo datos įrodymų.

151 Be to, GEF antrojo techninio įvertinimo eigoje nepateikė kitų dokumentų, leidžiančių pagrįsti deklaruotas išlaidas, ir todėl audito ataskaitos projekto išvados galėjo būti pakartotos galutinėje finansinėje ataskaitoje.

152 Šiomis sąlygomis nereikia nagrinėti, ar šalių argumentai, susiję su galutinėje audito ataskaitoje išdėstytais teiginiais dėl Goldfinger sudarytų žiniaraščių, buvo tikslūs, kiek tai susiję su sutarties pradžios data ar 1997 m. liepos ir spalio mėn. informacijos specialistui deklaruotomis 202 valandomis. Iš tikrųjų, kadangi šie žiniaraščiai pagal sutartį negali būti laikomi atitinkančiais įrodymų sąlygas, toks klaidų vertinimas tampa betikslis.

153 Taigi konstatuotina, kad GEF savo personalo nariams nevedė darbo laiko apskaitos žiniaraščių bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos prasme.

154 Konkrečiai kalbant apie Goldfinger atlyginimą, visų pirma konstatuotina, kad GEF tik teigė, jog Komisija neatsižvelgė į jos 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške, susijusiame su audito ataskaitos projektu, išdėstytą poziciją. Šiame laiške J. Pirenne dar kartą patvirtino tai, ką GEF jau buvo nurodęs savo 1999 m. liepos 30 d. laiške, kad Goldfinger atlyginimas buvo apskaičiuojamas tiksliai, taip pat tai, kad jis laikytinas normaliomis išlaidomis atsižvelgiant į padėtį Belgijos rinkoje.

155 Be to, iš 1999 m. gruodžio 21 d. audito ataskaitos projekto matyti, kad auditoriai iš naujo apskaičiavo minėtą atlyginimą, nes jis apėmė trejų metų priemokas, kad būtų atsižvelgta tik į dvejų metų bendrą priemokų sumą.

156 Kadangi GEF nepateikia jokios kritikos dėl atitinkamo laikotarpio ištaisymo, tai ji neįrodė, kad auditoriai klaidingai sumažino Goldfinger kaip priemokas gautos sumos dydį, atsižvelgdami tik į priemokas, susijusias su dvejų metų laikotarpiu, kuris yra ir projekto trukmės laikotarpis.

157 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad GEF nepateikė įrodymų nei dėl deklaruotų personalo išlaidų, skirtų projekto įvykdymui, nei dėl audito metu atlikto Goldfinger atlyginimo apskaičiavimo netikslumo.

— Dėl tariamų auditorių padarytų netikslumų, susijusių su antrajame techniniame įvertinime ir galutinėje finansinėje ataskaitoje nurodytomis darbo valandomis ir personalo išlaidomis

158 Reikia išnagrinėti GEF argumentus dėl to, ar auditoriai padarė netikslumų, susijusių su procedūra, kurios buvo laikytasi atliekant antrąjį techninį įvertinimą ir jos metu nustatytu darbo valandų skaičiumi, taip pat galutinėje finansinėje ataskaitoje pateiktomis išvadomis dėl personalo išlaidų.

159 Visų pirma, kiek tai susiję su 2000 m. gegužės 24 d. antruoju techniniu įvertinimu, reikia atmesti GEF argumentą, susijusį su procedūros, kurios laikėsi auditoriai, pažeidimu. GEF nuomone, auditoriai nesilaikė Komisijos 2000 m. kovo 20 d. laiške nurodytų tyrimo pagrindinių sąlygų, nes jie neklausė jos nei dėl laiko, kurį ji skyrė kiekvienai užduočiai, nei atliko kiekvienai užduočiai skirto laiko protingą įvertinimą. Buvo laikomasi metodo padalyti bendrą pradžioje įvairioms užduotims numatytų darbo valandų skaičių, o tai neatitiko sutarties, nes joje numatytas mokėjimo pagrindas yra ne numatytos išlaidos, o iš tikrųjų patirtos ir pateisintos išlaidos.

160 Šiuo atžvilgiu primintina, viena vertus, kad 2000 m. kovo 20 d. laišku Komisija patvirtino, jog audito ataskaitos projekte nurodyti patikslinimai buvo pagrįsti bendru numatytų darbo valandų skaičiumi, kurį pirminio pasiūlymo vertintojai laikė tinkamu užduotims įvykdyti. Tik dėl GEF 2000 m. kovo 20 d. laiške išreikšto kategoriško nepritarimo šiems patikslinimams Komisija pasiūlė atlikti kitą techninį auditą, kad būtų nustatytas tikslus valandų skaičius, kurio gali būti pagrįstai reikalaujama kiekvienai pagal sutarties techninį priedą įvykdytai užduočiai.

161 Kita vertus, antrojo techninio įvertinimo I priede, kur nustatyta, kad jo tikslas – peržiūrėti projektui įvykdyti pagrįstai būtiną laiką, nurodyta, jog dėl to, kad projektas jau buvo techniškai įvertintas svarbiausia, pirma, patvirtinti (nepatvirtinti) ankstesnį įvertinimą, antra, įvertinti įvykdytų užduočių atitiktį techniniame priede nurodytai darbo programai, trečia, įvertinti užduočių vykdymo teisingumą ir, ketvirta, įvertinti darbo valandų, kurios gali būti pagrįstai reikalaujamos kiekvienam personalo nariui arba personalo kategorijai, skaičių.

162 Be to, iš antrojo techninio įvertinimo, kurio metu Goldfinger pristatė projekto įvykdymą ir per dvi tam skirtas sesijas atsakė į pateiktus klausimus, ataskaitos matyti, kad auditoriai konstatavo, jog, viena vertus, projektui, pagal kurio techninį aprašymą buvo numatyta 22 mėnesių darbo žmogui pirminis biudžetas, reikėjo tris kartus daugiau išteklių. Jų nuomone, šis projektui įvykdyti būtinas reikalingų darbo valandų pakeitimas nebuvo nei pateisintas jokia dokumentacija, nei Komisijos patvirtintas. Antra, auditoriai nutarė, kad buvo sudėtinga suderinti pagal projektą vykdomus darbus su turimais dokumentais. Ataskaitoje teigiama, kad su šia problema sutiko ir Goldfinger, kuris patvirtino, jog duomenys apie minėtus vykdomus darbus buvo nurodyti keliuose dokumentuose ir kad bėgant laikui jie buvo patikslinti, siekiant atsižvelgti į labai dinamiškus aplinkos pokyčius. Be to, Goldfinger pridūrė, kad tam tikri darbai nebuvo atlikti, nes šalys nebuvo užtektinai suinteresuotos.

163 Trečia, auditoriai konstatavo, kad šiems aiškinimams pagrįsti nebuvo pateiktas joks dokumentas. Be to, jie nerado jokios tinkamos informacijos, susijusios su kiekvienai darbų daliai skirtų išteklių apimtimi, o vienintelė suteikta informacija buvo susijusi su bendromis išlaidomis, išreikštomis Belgijos frankais. Pasiūlius pateikti informaciją šiuo klausimu, Goldfinger nepateikė jokio paaiškinimo.

164 GEF neginčija šių išvadų, tik teigia, jog nebuvo dedama jokių pastangų sutikrinti šiuos skaičiavimus su projekto komanda.

165 Galiausiai iš šio sprendimo 140–153 punktuose nurodytų išvadų matyti, kad GEF neturėjo darbo valandų registro, atitinkančio bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą.

166 Atsižvelgiant į viską, kas pasakyta, visų pirma pažymėtina, kad jokia sutarties nuostata neįpareigoja Komisijos pasiūlyti atlikti papildomą techninį auditą. Šiuo atžvilgiu iš bylos medžiagos matyti, kad GEF niekada, net Pirmosios instancijos teisme, neginčijo, kad sutiko, jog būtų atliktas šis auditas.

167 Iš pačių 161 punkte nurodytų sąlygų, pagal kurias vertintojai turėjo atlikti šį auditą ir pagal kurias jis apėmė pirmojo audito dėl laiko, kurio pagrįstai reikėjo projektui įgyvendinti, peržiūrėjimą, aišku, kad šis auditas patenka į abejų šalių sutartinių įsipareigojimų rėmus.

168 Nors iš tikrųjų yra aišku, kad vertintojai vykdydami savo uždavinį negalėjo padaryti išvadų, kurios tenkintų GEF išreikštus pageidavimus pripažinti laiką, kurį ji teigia skyrusi kiekvienai projekto užduočiai, nepaisant to, po šių išvadų GEF neprašė Komisijos atlikti ekspertizę. Kaip pažymėta 150 punkte, GEF niekada nemanė pateikti įrodymus, susijusius su papildomų darbo laiko apskaitos žiniaraščių elektroninės bazės įsteigimu, įrodančius pagal bendrosiose sąlygose nustatytus reikalavimus nurodytas darbo valandas.

169 Pagaliau, atsakydamas į Pirmosios instancijos teismo posėdyje pateiktą klausimą, GEF negalėjo paaiškinti, kaip vertintojai, neturėdami jokių įrodymų, galėjo atlikti pagrįstą projektui skirtų darbo valandų įvertinimą.

170 Vadinasi auditoriai, tikrindami GEF reikalaujamas išlaidas, teisingai manė, kad jie negali nustatyti valandų, galinčių pagrįstai būti priskirtų projektui, skaičiaus ir laikėsi procedūros, pagal kurią patvirtintų darbo valandų skaičius grindžiamas iš pradžių numatytu valandų skaičiumi. Šiomis sąlygomis toks metodas, kai bendras iš pradžių numatytų darbo valandų skaičių paskirstomas skirtingoms užduotims – paskirstant vienodai, kaip tai padaryta techniniame priede – atitinka sutartį.

171 Antra, reikia atmesti GEF nurodytą argumentą, jog dėl to, kad 1999 m. rugsėjo 21 d. galutinėje techninio įvertinimo ataskaitoje Komisija patvirtino, kad darbas buvo atliktas ir ištekliai buvo tinkamai panaudoti, nebūtų protinga, jog projektui skirtų darbo valandų skaičius, kurį Komisija patvirtino atlikusi 2000 m. gegužės 24 d. antrąjį techninį įvertinimą, būtų mažesnis nei pirminis įvertinimas.

172 Visų pirma, pažymėtina, kad šį teiginį reikia aiškinti kartu su kitais toje pačioje ataskaitoje pateiktais teiginiais. Vertintojai teigė, kad nebuvo aišku, ar vykdant projektą įdėtos pastangos atitiko pirminius planus. Anot vertintojų, projekto vadovas nesistengė, kad naudojami ištekliai aiškiai atitiktų konkrečias užduotis, dėl to bet koks bandymas suderinti kiekvienos užduoties veiklas su atitinkamais ištekliais tapo sudėtingas. Tai pažymėję, jie nutarė, kad ištekliai apskritai buvo tinkamai panaudoti. Be to, ataskaitos išvadose ir rekomendacijose jie papildė, kad nors darbas buvo įvykdytas ir ištekliai panaudoti, projekto vadovas nebuvo pakankamai informuotas apie formalias atlikto darbo eigos procedūras ir panaudotus išteklius, dėl to jų darbas tapo sudėtingesnis, nes jie kartais turėjo įvertinti užduočių poveikį ir sąnaudas, kurios nebuvo tinkamai dokumentuojamos.

173 Tokiame kontekste GEF nurodytas teiginys yra akivaizdžiai bendro pobūdžio ir neparemtas jokia konkrečia informacija, kurio reikšmę riboja tai, jog nepakanka detalių ir dokumentų, susijusių su įvykdytų darbu ir panaudotais ištekliais, kurie buvo priskirti projekto vadovui.

174 Be to, 1999 m. rugsėjo 21 d. galutinėje Komisijos techninio įvertinimo ataskaitoje atliktas įvertinimas šioje byloje nėra galutinis Komisijos vertinimas dėl išlaidų, patirtų vykdant projektą, teisėtumo. Šis įvertinimas buvo atliktas vykdant auditą.

175 Pagaliau galutinis darbo valandų, kurios būtinos ir buvo panaudotos įgyvendinant projektą, įvertinimas priklauso nuo GEF pateiktų įrodymų dėl su juo susijusių išlaidų. Atsižvelgiant į tai, kad GEF pateikti dokumentai nebuvo pripažinti tinkamais, kad galėtų būti laikomi pagal sutartį reikalaujamais įrodymais, auditoriai, siekdami įvertinti darbo valandų, apie kurias buvo pranešta, skaičių ir patvirtinti projektui skirtas išlaidas, rėmėsi iš pradžių pagal sutartį numatytomis vertėmis. Šios vertės nėra minimalūs vertinimai, todėl po Komisijos patikrinimo patvirtintos vertės gali būti mažesnės.

176 Šioje byloje neginčijama, kad auditoriai pagal techninį priedą sudarė darbų sąrašą pagal kiekvieną projekto užduotį ir įvertino, kad su antra ir trečia užduotimis susiję rezultatai išnyko arba buvo fragmentiški.

177 Po šio tyrimo darbo valandų skaičius, kuris iš pradžių buvo numatytas sutarties techniniame aprašyme, šioms dviems užduotims buvo sumažintas.

178 Šiomis aplinkybėmis dėl antrojo techninio įvertinimo darytina išvada, kad dėl to, jog GEF nepateikė jokių įrodymų, galinčių pagrįsti darbo valandas, apie kurias buvo pranešta, auditoriai teisingai atliko patikrinimą remdamiesi sutarties techniniu aprašymu ir sumažino deklaruotų valandų skaičių pagal neįvykdytas užduotis.

179 Dėl 2000 m. birželio 28 d. galutinės finansinės ataskaitos GEF klaidingai ginčija auditorių išvadą dėl apyvartos ir personalo išlaidų santykio analizės, pateiktos audito ataskaitos projekte ir pakartotos galutinėje audito ataskaitoje, jog personalo išlaidos, už kurias buvo išrašytos sąskaitos, buvo gerokai pervertintos.

180 Iš tikrųjų iš 2000 m. kovo 20 d. Komisijos laiško matyti, kad auditoriai, tam tikrais atvejais manydami, jog išlaidų atitinkamas paskirstymas buvo būtinas, apsiribojo patikrindami tik GEF pagal jos apskaitą pateiktus duomenis. Tai, kad 1996–1997 mokestiniais metais buvo pasiekta 6,5 mln. BEF apyvarta su 5,5 mln. BEF personalo sąnaudomis, o 1997–1998 mokestiniais metais pasiekta beveik tokia pat apyvarta (6,2 mln. BEF su 2,3 mln. BEF personalo sąnaudomis) rodo, kad personalo išlaidos, už kurias Komisijai buvo pateiktos sąskaitos, buvo pervertintos. Net jei, kaip teigia GEF, skaičių pateikimas galėjo daryti įtaką jų tiksliam pasiskirstymui atskiruose laikotarpiuose, GEF sudarydama finansinę apskaitą tai aiškiai žinojo ir galėjo ją pateikti kitaip. Be to, atsakydamas į Pirmosios instancijos teismo dėl to pateiktą klausimą, GEF teismo posėdyje pripažino, kad jis turėjo pateikti šiuos skaičius atsižvelgdamas į nurodytą laiko kintamąjį.

181 Darytina išvada, kad visi prieštaravimai, susiję su personalo išlaidomis, yra atmestini.

Dėl išlaidų, susijusių su dalimis „kelionės ir pragyvenimo išlaidos“ ir „kitos išlaidos“

182 GEF tvirtina, kad jis dokumentavo ir pateisino visas šias išlaidas. Taip buvo su išlaidomis, susijusiomis su *Datamonitor* studija, ir nedidelių pirkinių įsigijimu knygynuose, kuriuos GEF pateikia kaip savo nesutikimo su Komisijos atmetimu pavyzdžius. Taigi dėl kiekvienos aptariamos išlaidų dalies reikia išnagrinėti, ar GEF pateikė atitinkamus įrodymus.

— Antrojoje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kelionės ir pragyvenimo išlaidos“

183 Iš audito ataskaitos projekto ir galutinės audito ataskaitos, kuri minėtą projektą šiuo klausimu iš esmės atkartoja, matyti, kad savo antroje išlaidų ataskaitoje GEF 261 869 BEF dydžio sumą (6 450 EUR) deklaravo kaip „kelionės ir pragyvenimo išlaidas“, kurios priklauso daliai „tinklo išlaidos“.

184 Į šią sumą buvo įtrauktos 126 871 BEF (3 145,05 EUR) dydžio išlaidos, susijusios su *Datamonitor* pateiktos studijos apmokėjimu.

185 Tačiau Komisija iš 62 750 BEF dydžio sumos, deklaruotos kaip kelionės išlaidos, pakeitė kvalifikaciją ir perkelė ją iš dalies „kitos išlaidos“ į dalį „kelionės ir pragyvenimo išlaidos“.

186 Taigi 64 121 BEF suma, kuri buvo atmesta pagal antrą išlaidų sąskaitą, atitinka operacijos rezultatą, kurios metu iš 261 869 sumos buvo atimtas toliau nurodytos operacijos rezultatas, t. y. 261 869 – 126 871 + 62 750, todėl gautas galutinis rezultatas yra 64 121.

187 Visų pirma, dėl sumos, susijusios su mokėjimu už *Datamonitor* studiją (126 871 BEF), Komisija savo atsisakymą motyvavo remdamasi tuo, kad šios išlaidos negalėjo būti atlygintinos pagal šią dalį. Iš tikrųjų ji manė, kad šios išlaidos turėjo būti kvalifikuojamos kaip išorinė techninės pagalbos paslauga ir priskirta daliai „kitos išlaidos" ir kurios dėl to turėjo būti iš anksto Komisijos patvirtintos pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 3 dalies pirmąją įtrauką. Tačiau akivaizdu, kad šiuo atveju tokio išankstinio patvirtinimo nebuvo.

188 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad su šiomis išlaidomis susijusi sąskaita, pridėta prie ieškinio kaip priedas, neleidžia nustatyti, kokiai daliai priklauso šios išlaidos.

189 Taip pat konstatuotina, kad ginčydamas Komisijos išankstinio leidimo būtinumą ir atsakydamas į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą, GEF visų pirma teigė, kad *Datamonitor* studija patenka į projekto 3 užduotį ir kad su ja susijusios išlaidos turi būti priskirtos daliai „dokumentacija", kuriai techninio priedo 2 ir 5 lentelėse numatyta bendra 11 056 EUR suma. Vėliau teismo posėdyje ji teigė, kad su šia studija susijusios išlaidos buvo padarytos pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 4 dalį, pagal kurią Komisijos sutikimas laikomas gautu, jeigu Komisija nepareiškia jokio prieštaravimo per du mėnesius po rašytinio prašymo gavimo.

190 Atsižvelgdamas į šias išvadas, Pirmosios instancijos teismas mano, jog GEF nepateikė jokių įrodymų, kad Komisijos pozicija yra klaidinga.

191 Iš tikrųjų, viena vertus, *Datamonitor* studija, kuri buvo užsakyta 1998 m. vasario mėn. rengiant 1998 m. kovo 27 d. finansų technologijų seminarą, nėra leidinys, kuriuo siekiama išplatinti informaciją apie projekte atliktą darbą bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 3 dalis trečiosios įtraukos prasme.

192 Kita vertus, net jei, kaip pirmą kartą teismo posėdyje teigė GEF, *Datamonitor* studija priklauso daliai „specifinės žymios išlaidos", nustatytai bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 4 dalyje ir net jei Komisija nepateikė prieštaravimų per du mėnesius po raštu pateikto prašymo gavimo, GEF neįrodė, kad toks prašymas Komisijai buvo pateiktas.

193 Šiomis sąlygomis GEF neįrodė, kad *Datamonitor* projektui skirtos išlaidos nebuvo išorinė techninės pagalbos paslauga, priklausanti daliai „kitos išlaidos". Vadinasi, Komisija teisingai atsisakė išmokėti su šiomis išlaidomis susijusią sumą.

194 Antra, dėl kelionės išlaidų GEF 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške tik klausė dėl išlaidų, susijusių su antroje ataskaitoje deklaruotomis kelionėmis, atmetimo pagrindimo. Šios išlaidos, GEF nuomone, buvo dokumentuotos ir pateisintos ir jų atžvilgiu sutartyje nebuvo nustatytos leidimo procedūros, nes kelionės vyko EEB teritorijoje. Atsakydama Komisija savo 2000 m. kovo 20 d. laiške aiškina, kad 62 750 BEF vertės kelionės išlaidos nebuvo atmestos, o tik perkeltos iš dalies „kitos išlaidos" į dalį „kelionės ir pragyvenimo išlaidos". Ten visai nekalbama apie šių išlaidų įrodymų nebuvimą.

195 Teismo posėdyje GEF sutiko, kad tai į kitą dalį perkeltos išlaidos, kurios jai buvo padengtos. Darytina išvada, kad reikalavimas yra be pagrindo.

— Antroje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kitos išlaidos"

196 Iš audito ataskaitos projekto ir iš galutinės audito ataskaitos matyti, kad GEF deklaravo 155 006 BEF (3 818 EUR) dydžio sumą pagal dalį „kitos išlaidos".

197 Į šią sumą buvo įtrauktos 62 750 BEF išlaidos, susijusios su kelionės išlaidomis, kurias Komisija perkėlė į dalį „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" (žr. 194 ir 195 punktus), ir 92 256 BEF išlaidos, susijusios su telefono ir interneto ryšio paslaugomis.

198 Dėl šios paskutinės sumos atmetimo GEF 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške apsiriboja teigimu, kad „klausimą dėl telefono ir interneto ryšio išlaidų galima detaliai apsvarstyti, nes sutartis numato FIWG išlaidų, susijusių su interneto ryšiu ir ypač FIWG interneto tinklalapio palaikymu, atlyginimą, tačiau dėl laiko trūkumo (ji nenorėtų) apie tai diskutuoti <...>". Savo atsakymuose į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus GEF mano, jog sutartis ir jos gairės leidžia reikalauti šių išlaidų, nes ypač techninio priedo 2 lentelėje nurodytoje 5 užduotyje numatyta 5 500 EUR dydžio suma interneto išlaidoms, o ši užduotis buvo išimtinai susijusi su interneto tinklalapio sukūrimu ir palaikymu. Teismo posėdyje GEF teigė, kad šios išlaidos nėra susijusios su dalimi „bendros išlaidos", nes jos susijusios tik su kintamosiomis sąnaudomis, kurios yra specifinio pobūdžio ir dėl to pateikiamos techniniame priede.

199 Atsakydama Komisija savo 2000 m. kovo 20 d. laiške aiškina, kad šios išlaidos buvo atmestos, nes pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 5 dalį jos pateko į dalį „bendrosios išlaidos".

200 Kadangi, viena vertus, GEF mano, jog išlaidos, susijusios su dalimi „kitos išlaidos", nurodytos audito ataskaitos projekte ir dar kartą minimos galutinėje finansinėje ataskaitoje, apskritai atmetamos neteisingai, bet, kita vertus, kadangi ji nepateikia jokio konkretaus argumento, rodančio kuo Komisijos pozicija, ypač dėl šių išlaidų priskyrimo daliai „bendrosios išlaidos", yra klaidinga, nei kad šios išlaidos yra susijusios išimtinai su projekto 5 užduotimi, darant prielaidą, jog įmanoma konkrečiai atskirti iš reikalaujamos sumos interneto išlaidas, šiuo atžvilgiu GEF pateikti argumentai yra atmestini.

— Trečioje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kitos išlaidos"

201 Iš audito ataskaitos projekto ir galutinės audito ataskaitos matyti, kad GEF savo trečioje išlaidų ataskaitoje deklaravo 318 034 BEF dydžio sumą (7 833 EUR) pagal dalį „kitos išlaidos".

202 Šioje sumoje buvo įtrauktos 72 221 BEF (1 790,31 EUR) dydžio išlaidos, susijusios su nedidelių pirkinių knygynuose įsigijimu, ir 245 813 BEF (6 093,54 EUR) suma, susijusi su telefono ir interneto ryšio išlaidomis.

203 Dėl sumos, susijusios su nedidelių pirkinių įsigijimu knygynuose (72 221 BEF), Komisija savo atmetimą grindė tuo, kad šie pirkiniai neturėjo jokio konkretaus ryšio su projektu.

204 Savo pareiškimuose GEF tik manė, kad egzistuoja konkrečių atlygintinų išlaidų eilutė „dokumentacijai" 11 056 EUR dydžio sumai ir kad minėti pirkiniai buvo būtini siekiant įvykdyti pagal projektą numatytas užduotis. Be to, priede prie savo atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus ir siekdama įrodyti ryšį tarp šių išlaidų ir projekto GEF pateikė mokėjimų kvitus, susijusius su dviem kredito kortelėmis, kasos kvitą, kredito kortelės sąskaitos ataskaitas, dviejų knygynų sąskaitas, prenumeratą ir du puslapius bibliografinių nuorodų.

205 Šiuo atžvilgiu užtenka pažymėti, kad šiuose dokumentuose nėra jokios informacijos, leidžiančios nustatyti būtiną ryšį tarp įsigytos knygos ar leidinio ir projekto. Darytina išvada, kad GEF neįrodė šių išlaidų būtinumo bei jų ryšio su projektu.

206 Dėl sumos, susijusios su telefono ir interneto ryšio išlaidomis (245 813 BEF), Komisijos ir GEF pozicijos sutampa su jau nurodytomis 197–200 punktuose, susijusiuose su tapačiomis išlaidomis. Taigi GEF nurodyti argumentai dėl 200 punkte nurodytų motyvų yra atmestini.

— Ketvirtojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laišku atmestos „kelionės ir pragyvenimo išlaidos"

207 Dėl išlaidų, kurios buvo atmestos ketvirtojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laišku (3 404 EUR dydžio suma, susijusi su „tinklo išlaidos" dalies „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" eilute bei 1 608 EUR suma, susijusi su dalimi „kitos išlaidos"), Komisija savo atmetimą grindė tuo, kad šios išlaidos nebuvo pagrįstos sąskaitomis.

208 Šiuo klausimu užtenka pažymėti, kad GEF nepateikė jokios įrodančios informacijos, susijusios su šiomis išlaidomis, todėl ji neįrodė, jog Komisija klaidingai atmetė šias išlaidas.

209 Todėl šį ieškinio pagrindą reikia atmestini.

2) *Dėl ketvirto ieškinio pagrindo, susijusio su sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principų pažeidimais*

a) Šalių argumentai

210 GEF visų pirma teigia, kad iš Komisijos elgesio matyti, jog ji neįvykdė savo įsipareigojimo sąžiningai vykdyti sutartį, tuo pažeisdama Belgijos civilinio kodekso 1134 straipsnio trečią punktą.

211 GEF pažymi, kad Komisija, viena vertus, žinojo, jog projektui įvykdyti numatytų valandų skaičius bus viršytas ir kad tam tikru momentu jis buvo iš tikrųjų viršytas ir, kita vertus, jog personalo išlaidų apskaičiavimo bazė tarp pirminio įvertinimo ir finansinio klausimyno sudarymo buvo pakeista, tačiau ji niekada nepateikė šiuo klausimu neigiamos pastabos. Vadinasi Komisija sutiko, kad GEF projektui skirtų daugiau valandų, nei buvo numatyta iš pradžių taikant gerokai mažesnius valandinius tarifinius atlygius. Be to, GEF pažymi, kad Komisija rengdama galutinę finansinę ataskaitą atsisakė atsižvelgti į jos pastabas dėl audito ataskaitos projekto. 2000 m. spalio 27 d. pranešimas jos atstovui apie po antrojo techninio įvertinimo paruoštą ataskaitą sutrukdė jai parengti pastabas dėl šios ataskaitos, kuri buvo

2000 m. birželio 28 d. galutinės audito ataskaitos pagrindas. Pagaliau Komisija, pasikeitus jos požiūriui, atsisakė surengti žadėtą posėdį projekto išlaidomis aptarti.

212 GEF mano, kad Komisija per protingą terminą nepranešdama apie savo pozicijos dėl išlaidų, susijusių su projektu, pasikeitimą pažeidė sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principus. Iš tikrųjų Komisija 1999 m. gruodžio mėn., t. y. praėjus šešiems mėnesiams po projekto pasibaigimo ir trim mėnesiams po galutinės techninio vertinimo ataskaitos, informavo GEF apie savo pozicijos pasikeitimą. Taigi po pirmos išlaidų sąmatos pateikimo Komisijai 1998 m. kovo mėn. buvo akivaizdu, kad numatytas darbo valandų skaičius bus viršytas ir po antros išlaidų sąmatos pateikimo 1998 m. spalio mėn. buvo aišku, kad darbo valandų skaičius buvo aiškiai viršytas. Iš to ji daro išvadą, kad Komisija per protingą terminą jos neinformavo apie savo prieštaravimus, turint omenyje, kad ji turi gerai aprūpintas tarnybas, kurios nuo pat pradžios iš arti stebėjo projekto eigą.

213 Grįsdama šį savo teiginį, GEF atkreipia dėmesį į du sprendimus: 1991 m. rugsėjo 18 d. Briuselio apeliacinio teismo sprendimą (*hof van beroep te Brussel*) (Belgija) (R. W., 1991–1992, p. 677) ir 1992 m. vasario 5 d. Antverpeno apeliacinio teismo sprendimą (*hof van beroep te Antwerpen*) (Belgija) (T. R., 1992, p. 174), iš kurių aišku, kad gero administravimo ir sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo principai apima, kiek tai susiję su pareiga informuoti, protingo termino laikymąsi.

214 Komisija ginčija šio ieškinio pagrindo pagrįstumą, tvirtindama, kad tai, jog pagal bendrųjų sąlygų 17 straipsnį buvo atliktas auditas, negali būti laikoma pirminės pozicijos pakeitimu.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

215 Pirma, kaip tai aišku iš šio sprendimo 118–124 punktų, tai, kad Komisija įvertino GEF pateiktas išlaidų sąmatas, tuo remdamasi įvykdė tam tikrus mokėjimus ir pateikė teigiamas pastabas dėl projekto vykdymo, jokiu būdu nereiškia, kad Komisija galutinai patvirtino deklaruotas išlaidas.

216 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad Komisija visą projekto laiką laikėsi savo sutartinių įsipareigojimų.

217 Antra, dėl GEF argumento, jog Komisija galutinėje audito ataskaitoje neatsižvelgė į pastabas, kurių buvo prašoma iš GEF dėl audito ataskaitos projekto, kurios buvo pateiktos 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške, reikia pažymėti, jog į visus šiame laiške iškeltus klausimus Komisija atsakė. Iš tikrųjų ji 2000 m. kovo 20 d. laiške nurodė motyvus, kuriais remdamasi manė, jog J. Pirenne pastabos nebuvo pagrįstos.

218 Savo 2000 m. kovo 20 d. laiške Komisija nurodė priežastis, kodėl GEF negalėjo pagrįsti toliau nurodomų ir 2000 m. sausio 31 d. J. Pirenne laiške minimų teiginių, būtent: pirma, audito ataskaitos projekte nurodyti kaltinimai ir priekaištai nebuvo viešai išsakyti nei audito metu, nei vėlesniame po šio audito išsiųstame 1999 m. liepos 9 d. Schelling laiške ir prieštaravo Komisijos dalyvavimui projekte administracine ir materialine forma; antra, sutartyje numatyta sutarties pradžios data buvo tik apytikrė; trečia, GEF vedė darbo laiko apskaitos žiniaraščius pagal bendrųjų sąlygų 13 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą; ketvirta, Komisijos nurodytos priežastys, kuriomis remiantis ji atmetė papildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius, t. y. projekto pradėjimo datą ir informacijos specialistui įregistruotą

laiką, buvo nepagrįstos; penkta, kad auditorių lentelės 4 puslapyje esantis palyginimas tarp apyvartos ir personalo išlaidų yra klaidingas; šešta, Goldfinger atlyginimas buvo apskaičiuojamas klaidingai. Galiausiai Komisija taip pat paaiškino, viena vertus, priežastis, dėl kurių ji atmetė *Datamonitor* studijos apmokėjimo išlaidas (126 871 BEF), kelionės išlaidas (62 750 BEF), išlaidas, susijusias su pirkiniais knygynuose bei susijusias su telefono ir interneto ryšiu. Kita vertus, Komisija atmetė GEF padarytas išvadas, kuriomis siekiama įrodyti, jog Komisija patvirtino visas deklaruotas išlaidas ir patvirtino jų panaudojimą projekte.

219 Kaip matyti iš Komisijos 2000 m. kovo 20 d. laiško, ji iš tikrųjų atsižvelgė į J. Pirenne pastabas. Tai, kad Komisija iš esmės laikėsi audito ataskaitos projekte nurodytos ir rengiant galutinę audito ataskaitą užimtos pozicijos jokiu būdu nereiškia, jog ji nepaisė šių pastabų, bet tik tai, jog ji nemanė, kad būtina keisti savo pirminę poziciją po pakartotinio tyrimo.

220 Trečia, dėl to, kad GEF negalėjo pateikti savo pastabų dėl antrosios techninio įvertinimo ataskaitos, nes apie ją jai buvo pranešta tik 2000 m. spalio 27 d. visų pirma konstatuotina, jog ši ataskaita yra 2000 m. gegužės 24 d. posėdžio, kur dalyvavo auditoriai ir Goldfinger, protokolas; šiame posėdyje pastarasis pristatė projekto įgyvendinimą ir pasiūlė atsakyti į klausimus šiuo tikslu surengtose dviejose sesijose.

221 Kaip buvo pažymėta šio sprendimo 162 ir 163 punktuose, panašu, kad per posėdį, kada buvo atliekamas minėtas techninis įvertinimas, GEF galėjo pasakyti savo nuomonę dėl esminių klausimų, kurie buvo šio įvertinimo objektas. Beje, GEF neteigia, kad taip nebuvo.

222 Pažymėtina, kad galutinėje audito ataskaitoje daugiausia buvo pakartojamos išvados, kurios jau buvo auditorių nurodytos audito ataskaitos projekte ir dėl kurių savo nuomonę pasakė GEF. Vienintelis skirtumas tarp abiejose ataskaitose atliktų apskaičiavimų yra tas, kad po antrojo techninio įvertinimo valandų skaičius, į kurį buvo atsižvelgta, buvo patikslintas. Patikslinta buvo remiantis antruoju techniniu įvertinimu, kurį atlikdama Komisija sumažino antrajai ir trečiajai užduočiai įvykdyti numatytų valandų skaičių. Net ir darant prielaidą, kad GEF negalėjo pasakyti nuomonės dėl šio paskutinio klausimo vykstant antrajam techniniam įvertinimui, ji nepateikė Pirmosios instancijos teismui jokios informacijos, įrodančios patikslinimo klaidą.

223 Galiausiai konstatuotina, kaip matyti iš procedūros ir šio techninio įvertinimo rezultatų, nurodytų 159–178 punktuose, kad su šiuo įvertinimu susiję GEF pareikšti prieštaravimai, yra nepagrįsti.

224 Galų gale Komisijai negalima priekaištauti, kad ji neorganizavo susitikimo su GEF iki galutinės audito ataskaitos užbaigimo.

225 GEF 2000 m. gruodžio 21 d. laišku paprašė Komisijos surengti posėdį, aptarti visų pirma projekto kainos nustatymo būdą, antra, procedūrą ir antrojo techninio įvertinimo ataskaitos turinį, trečia, galutinę audito ataskaitą ir jos sudarymo metodą ir galiausiai priežastis, dėl kurių GEF buvo įsitikinusi, jog ji veikė pagal sutartį atsižvelgdama į Komisijos elgesį vykdant visą projektą.

226 Šis prašymas buvo dar kartą pakartotas 2001 m. vasario 21 d. ir liepos 26 d. GEF laiškuose, kuriuos ji adresavo Komisijai.

227 Viena vertus, konstatuotina, kad jokia sutarties nuostata neįpareigoja Komisijos rengti tokius susitikimus.

228 Kita vertus, iš tikrųjų Komisija 2001 m. vasario 2 d. laišku informavo GEF, viena vertus, apie tai, kad OLAF pradėjo tyrimą dėl FIWG ir, kita vertus, kad su ja bus surengtas susitikimas išnagrinėti ir aptarti klausimus, susijusius su galutine audito ataskaita, taip pat 2000 m. gruodžio 21 d. laiške minėtus klausimus ta apimtimi, kuria jie yra svarbūs Komisijos tyrimui.

229 Atsižvelgiant į nurodytas priežastis, visų pirma matyti, kad jeigu, kaip pažymi Komisija, ji turėjo visą GEF pateiktą informaciją ir pastabas, susijusias su minėtame laiške iškeltais klausimais, į kuriuos Komisija buvo atsakiusi, ir kad GEF galėjo diskutuoti dėl auditorių išvadų, ypač antrojo techninio įvertinimo eigoje, nebuvo būtina rengti jokio susitikimo.

230 GEF priduria, kad informuodama ją apie savo poziciją dėl darbo valandų 1999 m. gruodžio mėn., t. y. praėjus šešiems mėnesiams po projekto pabaigos ir trim mėnesiams po galutinės techninio vertinimo ataskaitos, Komisija nesilaikė protingo termino.

231 Šiuo atžvilgiu užtenka pažymėti, kaip buvo nurodyta anksčiau, kad pagal bendrųjų sąlygų 17 straipsnį Komisija dvejų metų po paskutinio Komisijos privalomo mokėjimo arba sutarties datos laikotarpiu turi teisę atlikti auditus. Audito ataskaitos projektas ir galutinė finansinė ataskaita, kurios atitinkamai 1999 m. gruodžio 21 d. ir

2000 m. liepos 18 d. buvo išsiųstos GEF, kaip tik ir patenka į dvejų metų laikotarpį, nustatytą bendrųjų sąlygų 17 straipsnyje.

232 Šiomis sąlygomis ketvirtąjį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

3) *Dėl antro ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu*

a) Šalių argumentai

233 GEF mano, kad Komisijos elgesys jai suteikė teisėtus lūkesčius, nes išlaidų deklaravimo būdas ir darbo valandos atitiko sutartį, o jau įvykdyti mokėjimai buvo pateisinti ir todėl ji tenkino visas reikalaujamas sąlygas siekiant gauti reikalaujamo mokėjimo likutį.

234 Šiuo atžvilgiu ji remiasi ankstesnėmis su Komisija sudarytomis sutartimis, kurias vykdydama ji kartu nurodė projektui panaudotų darbo valandų skaičių ir Komisija keletą kartų patvirtino, kad to pakanka.

235 Šioje byloje GEF pagal reikalavimus užpildė visas formas, vienoje iš jų išsamiai nurodydama darbo valandų skaičių ir valandines išlaidas.

236 Be to, visas GEF pateiktas išlaidų sąmatas išnagrinėjo keletas Komisijos tarnybų, kurios prieš atlikdamos jai privalomą mokėjimą niekada neprašė GEF pateikti papildomos informacijos, susijusios su projektui skirtu laiku. Net jei atitinkamai po pirmosios ir antrosios išlaidų sąmatų pateikimo Komisijai buvo akivaizdu, kad darbo valandų skaičius bus arba buvo viršytas, Komisija įvykdė su jomis susijusį mokėjimą. Pagaliau projektui niekada nebuvo taikoma „raudonos šviesos" administracinė procedūra, kurią Komisija taiko problemiškiems projektams. Atvirkščiai, vykdant projektą GEF dėl jo gavo tik teigiamas Komisijos pastabas. Todėl negalėjo kilti abejonių, kad Komisijos aiškiai užimta patvirtinimo pozicija, kiek tai susiję su projekto įvykdymu, galėtų būti iš esmės pakeista.

237 Komisija ginčija GEF argumentus ir teigia, kad ji veikė visiškai laikydamasi sutarties sąlygų.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

238 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad šis ieškinio pagrindas nepagrįstas, nes pirmojo ir ketvirtojo ieškinio pagrindų tyrime buvo konstatuota, kad Komisija veikė laikydamasi sutarties sąlygų ir sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo bei gero administravimo principų.

239 Šios išvados nepaneigia to, kad Komisija pagal ankstesnes su GEF sudarytas sutartis nevykdė patikrinimų, susijusių su darbo valandų, skirtų nagrinėjamiems projektams, skaičiumi. Komisijos parodytas galimas geranoriškumas pagal šias sutartis jokiu būdu negali daryti įtakos jos teisei šiuo atveju atlikti patikrinimą, kurį ji pagal sutarties sąlygas mano esant būtiną.

240 Darytina išvada, kad šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

4) *Dėl trečio ieškinio pagrindo, susijusio su gynybos teisių apsaugos principo pažeidimu*

a) Šalių argumentai

241 GEF mano, kad Komisija nesilaikė teisių į gynybą apsaugos principo.

242 Pirma, ji priekaištauja Komisijai, kad ši pranešė apie antrąją techninio įvertinimo ataskaitą tik 2000 m. spalio 27 d., o tai sutrukdė jai laiku pateikti savo pastabas dėl šios ataskaitos ir aptarti su Komisija šios padarytas išvadas, kurios, beje, prieštarauja galutinės techninio vertinimo ataskaitos išvadoms. Galutinėje finansinėje ataskaitoje, kuri grindžiama iš esmės audito ataskaitos projektu ir antrojo techninio įvertinimo ataskaita, neatsižvelgiama nei į GEF pastabas, susijusias su paskutine ataskaita, nei į GEF ir J. Pirenne pastabas, nurodytas 2000 m. sausio 31 d. laiške dėl audito ataskaitos projekto. Iš to ji daro išvadą, kad dėl to, jog tai buvo susiję su asmeniniais interesais, suinteresuoti asmenys turėjo turėti galimybę pateikti savo požiūrį iki galutinės audito ataskaitos parengimo.

243 Antra, GEF priekaištauja Komisijai, kad ji neorganizavo susitikimo su ja iki audito ataskaitos užbaigimo, nepaisydama dėl to jos pateiktų prašymų ir Komisijos ne kartą pakartoto formalaus pažado organizuoti tokį susitikimą. Teismo posėdyje GEF patikslino, kad ji pageidavo minėtame susitikime išspręsti problemą, kuri atsirado Komisijai atmetus papildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius.

244 Komisija ginčija GEF argumentų pagrįstumą.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

245 Šiuo atžvilgiu užtenka konstatuoti, kad šis ieškinio pagrindas yra nepagrįstas, nes tiriant ketvirtąjį ieškinio pagrindą buvo nustatyta, jog Komisija nepažeidė sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principų (žr. 215–229 punktus).

246 Todėl šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

247 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ieškovės reikalavimą reikia atmesti.

B — *Dėl Komisijos priešieškinio*

1) *Šalių argumentai*

248 Komisija pagal bendrųjų sąlygų 16 straipsnio 3 dalį reikalauja atlyginti 273 516 EUR dydžio sumą, kuri sudaro skirtumą tarp GEF faktiškai

sumokėtos bendros sumos 396 000 EUR ir jos 122 484 EUR patvirtintų išlaidų.

249 Savo atsiliepime į ieškinį GEF apsiriboja išvada, kad Komisijos pateiktas priešieškinys yra nepagrįstas.

2) *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

250 Šiuo atžvilgiu užtenka konstatuoti – tai matyti iš bylos medžiagos, kad Komisija sumokėjo GEF 396 000 EUR dydžio sumą ir kad, kaip matyti iš to, kas pasakyta, Komisija teisingai patvirtino 122 484 EUR sumą kaip išlaidas, skirtas projektui po finansinio audito. Darytina išvada, kad Komisija turi pagrindą pagal bendrųjų sąlygų 16 straipsnio 3 dalį reikalauti GEF atlyginti 273 516 EUR dydžio permoką.

251 Dėl reikalavimo sumokėti delspinigius pažymėtina, kad GEF išduotoje debito notoje Komisija nurodė, kad ji turi būti apmokėta iki 2001 m. rugpjūčio 31 d. ir kad po šios datos bus skaičiuojami Europos centrinio banko savo refinansavimo operacijoms eurais 2001 m. rugpjūčio mėn. taikomo dydžio delspinigiai, padidinti 1,5 punkto.

252 Tačiau reikia konstatuoti, kad nors sutartyje tam tikrais atvejais nurodoma taikyti Europos pinigų instituto nustatytą normą (bendrųjų sąlygų 5 straipsnio 3 dalies trečioji pastraipa ir 16 straipsnio 1 dalis), šiuo atveju nėra numatyta jokios sutartinės normos.

253 Kadangi sutartyje nenustatyti delspinigiai, o sutarčiai taikoma Belgijos teisė, taikytinas Belgijos civilinio kodekso 1153 straipsnis, kuris nustato:

„Įpareigojimų sumokėti tam tikrą sumą atveju delspinigius, kurie skaičiuojami dėl vėlavimo vykdyti įsipareigojimus, sudaro tik palūkanos pagal įstatymą, išskyrus įstatymo nustatytus atvejus. Šie delspinigiai mokėtini, kai nėra reikalo kreditoriui pateisinti savo žalą. Jie mokėtini nuo pareikšto reikalavimo sumokėti dienos, išskyrus, kai jie mokėtini nuo įstatyme nurodytos datos <...>. "

254 Kadangi Komisija GEF pareiškė reikalavimą sumokėti, nuo 2001 m. rugsėjo 1 d. Komisija turi teisę reikalauti Belgijos įstatymais nustatyto dydžio delspinigių.

255 Taigi Komisijos priešieškinys yra tenkintinas. Todėl GEF turi pagal atsakovės reikalavimus atlyginti Komisijai 273 516 EUR dydžio sumą kartu su Belgijoje taikytinos įstatymais nustatytos normos delspinigiais, pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. rugsėjo 1 d. iki visiško atsiskaitymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

256 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi GEF pralaimėjo bylą, ji turi padengti visas bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškovės reikalavimą atlyginti 40 693 EUR dydžio sumą ir išduoti 273 516 EUR dydžio sumos kredito notą.**

2. **Patenkinti Komisijos priešieškinį ir priteisti iš ieškovės atlyginti Komisijai 273 516 EUR dydžio sumą kartu su Belgijoje taikytinos įstatymais nustatytos normos delspinigiais, pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. rugsėjo 1 d. iki visiško atsiskaitymo.**

3. **Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.**

Vesterdorf Jaeger Mengozzi

Martins Ribeiro Dehousse

Paskelbta viešame posėdyje Liuksemburge 2005 m. kovo 15 dieną.

Kancleris Pirmininkas

H. Jung B. Vesterdorf

Turinys

Ginčijama sutartis ..... II - 838

Ginčo aplinkybės ..... II - 845

A — pirmoji 1997 m. liepos 4 d.–1997 m. sausio 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata ... II - 846

B — antroji 1998 m. sausio 4 d.–1998 m. liepos 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata .... II - 847

C — trečioji 1998 m. liepos 4 d.–1999 m. sausio 3 d. laikotarpio išlaidų sąmata ... II - 847

D — finansinis auditas ..... II - 848

E — 1999 m. sausio 4 d.–1999 liepos 3 d. laikotarpio ketvirtoji išlaidų sąmata ..... II - 854

F — Komisijos prašymas atlyginti: 2001 m. liepos 11 d. debito nota ..... II - 855

Procedūra ..... II - 857

Šalių reikalavimai ..... II - 858

Dėl Pirmosios instancijos teismo kompetencijos ..... II - 860

Dėl esmės ..... II - 861

A — dėl ieškovės prašymo išmokėti 40 693 EUR sumą ir išduoti 273 516 EUR kredito notą ..... II - 861

1) Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su sutarties pažeidimu ..... II - 862

a) Šalių argumentai ..... II - 862

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 870

Preliminarios pastabos ..... II - 870

Dėl „personalo" išlaidų ..... II - 873

— Dėl Komisijos patvirtinimo, susijusio su darbo valandų padidinimu ir iš pradžių sutartyje numatyto tarifinio atlygio patikslinimu ..... II - 874

— Dėl įrodymo, susijusio su projektui skirtomis darbo valandomis II - 880

— Dėl tariamų auditorių padarytų netikslumų, susijusių su antrajame techniniame įvertinime ir galutinėje finansinėje ataskaitoje nurodytomis darbo valandomis ir personalo išlaidomis ... II - 885

Dėl išlaidų, susijusių su dalimis „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" ir „kitos išlaidos" ... II - 891

— Antrojoje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" ... II - 891

— Antroje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kitos išlaidos" ... II - 894

— Trečioje išlaidų ataskaitoje deklaruotos „kitos išlaidos" ... II - 895

— Ketvirtojo laikotarpio išlaidų patvirtinimo laišku atmestos „kelionės ir pragyvenimo išlaidos" ... II - 896

2) Dėl ketvirto ieškinio pagrindo, susijusio su sąžiningo sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir gero administravimo principų pažeidimais ... II - 897

a) Šalių argumentai ... II - 897

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ... II - 899

3) Dėl antro ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ... II - 903

a) Šalių argumentai ... II - 903

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ... II - 904

4) Dėl trečio ieškinio pagrindo, susijusio su gynybos teisių apsaugos principo pažeidimu ... II - 905

a) Šalių argumentai ... II - 905

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ... II - 906

B — Dėl Komisijos priešieškinio ... II - 906

1) Šalių argumentai ... II - 906

2) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ... II - 907

Dėl bylinėjimosi išlaidų ... II - 908